

KKTC

MİLLÎ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANLIĞI

TEMEL EĞİTİM PROGRAMI

GİRİŞ

2016

Temel Eğitim Program Geliştirme Projesi Sorumlusu

Dr. Havva Dağsever

Temel Eğitim Program Geliştirme Projesi Yürütücüsü

Prof. Dr. Ahmet Pehlivan

Proje Danışmanları

Prof. Dr. Müfit Kömleksiz

Prof. Dr. Buket Akkoyunlu

Proje Program Geliştirme Uzmanları

Doç. Dr. Canan Perkan

Yrd. Doç. Dr. Hasan Özder

☎ 225 42 47 📠 225 31 28
✉ okman@okmanprinting.com
📍 Şht. Mustafa Ruso Cad. No. 44
K.Kaymaklı - Lefkoşa

KKTC

MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANLIĞI YAYINIDIR.

Bu program, Temel Eğitim Program Geliştirme Projesi (TEPGEP) kapsamında geliştirilmiş ve KKTC Millî Eğitim ve Kültür Bakanlığı, Talim ve Terbiye Dairesi tarafından KKTC ilkokul ve ortaokullarında 2016-2017 öğretim yılından itibaren kullanılması için hazırlanmıştır.

Değerli Eğitimciler,

İki binli yıllarda, 21. yüzyıl becerilerine sahip öğrencileri yetiştirmek amacıyla gelişmiş ülkeler yeniden yapılanma arayışı ve çabasına girmişlerdir. Çağımızda, yeni nesillerden problem çözmeleri, eleştirel düşünceleri, girişimci ve yaratıcı olmaları, teknolojiyi etkili kullanmaları, yaşam boyu öğrenmeleri ve etkili okuryazarlık becerilerine sahip olmaları istenmektedir. Kuşkusuz bu becerilerin kazandırılacağı yerler eğitim kurumları, yani okullarımızdır.

21. yüzyıl becerilerinin kazandırılmasında eğitim programlarının yeri çok önemlidir. Eğitim programlarında demokratik değerlerin temel alınması, milli değerlere yer verilmesi, öğrenciyi merkeze alarak bireysel farklılıkların ön plana çıkarılması, çağdaş öğrenme, öğretme ve değerlendirme yaklaşımlarının kullanılması eğitimin başarısı için çok önemlidir. KKTC olarak biz de 21. yüzyılda yerimizi almak ve Temel Eğitim Program Geliştirme Projesini hayata geçirmek için çok çalıştık. Bu proje kapsamında temel eğitim programları ve ders kitaplarının hazırlanması çalışmalarına başlanmış, okul öncesi, 1., 4. ve 6. sınıflarımızın öğretim programları ile ders kitapları tamamlanarak 2016 – 2017 eğitim yılında uygulanmaya konulmuştur.

Öğretim programlarımızda beceri anlayışı egemendir. Programlarda yer alan; okuryazarlık, iletişim ve bilgi teknolojileri yeterliliği, girişimcilik, araştırma ve problem çözme, kişisel ve sosyal yetkinlik, eleştirel ve yaratıcı düşünme, işbirliği becerileri belirlenirken farklı ülkelerin eğitim programları incelenmiş ve ülkemizin şartlarına en uygun olanlar alınmıştır.

Öğrenciyi merkez alan bir anlayışla hazırlanan programlarda sadece çağdaşlığa önem verilmemiş; çağdaşlık yanında milli ve kültürel değerlerimiz de ara disiplinler yoluyla işlenmiştir.

Kitaplar öğrencilerin eğlenirken öğrenecekleri bir anlayışla, rengarenk, örneklerle ve sorularla zenginleştirilerek hazırlanmıştır.

Bakanlık olarak hazırlanan eğitim programlarının ve ders kitaplarının bundan sonraki süreçlerde de takipçisi olacağım. Bu çalışmada emeği geçen herkese bir kez daha teşekkür ediyor, programın ülkemiz için hayırlı olmasını diliyorum.

Sevgi ve saygılarımla...

Dr. Özdemir Berova

Milli Eğitim ve Kültür Bakanı

Değerli Meslektaşlarım,

İçinde bulunduğumuz 21. yüzyılda küreselleşmeyle beraber yaşamın her alanında baş döndürücü bir hızda, büyük bir değişim ve gelişim yaşanmaktadır. Her geçen gün yükselen eğitim düzeyine, iletişim ve teknolojiye ayak uydurabilmek için öğrencilere uygun eğitim programlarının hazırlanması gerekmektedir.

Bireyin; insan hak ve özgürlüklerine saygılı, çevreye duyarlı, grup çalışması yapabilen, eleştirel düşünebilen, problem çözebilen, kendine güvenen biri olarak yetişmesinde temel eğitimin rolü çok büyüktür.

Hızlı gelişmeler sonucunda, eğitim programlarının güncellenmesi çağın bir zorunluluğudur. Program yenilenirken bilimsel bulgular ışığında hareket edilmiş, öğrencilerin kendi yeteneklerini geliştirmelerini sağlayabilecekleri, yaratıcılıklarını ortaya koyabilecekleri bir program olması amaçlanmıştır. Eğitimde çağdaş program geliştirme sürecinde; planlama, geliştirme, değerlendirme ve yaygınlaştırma aşamaları izlenmiş, ayrıca bu alanda dünyadaki son yönelimler, çalışmalar ve yaklaşımlar takip edilmiştir.

Değişim ve gelişimlerden yola çıkarak, Temel Eğitim Program Geliştirme Projesi (TEPGEP) kapsamında çalışmalara başlanmış ve ülkemizde her dersin öğretim programı hazırlanmış, öğretim programlarına göre de ders kitapları yazılarak bir öğretim yönetim sistemi oluşturulmaya çalışılmıştır. Bu kapsamda ülkemizde ilk kez hazırlanan öğretim programları ile ders kitapları 2016-2017 eğitim-öğretim yılında sisteme dahil edilmiş ve kademeli olarak uygulanmaya başlanmıştır.

Okul öncesi, 1. , 4. ve 6. sınıfların öğretim programları ile ders kitapları projenin ilk kademesini oluşturmaktadır. İkinci, 5. ve 7. sınıfların öğretim programları ile ders kitapları 2017-2018 eğitim-öğretim yılında sisteme girerek projenin ikinci kademesini oluşturacaktır. 2018-2019 eğitim-öğretim yılında 3. ve 8. sınıfların öğretim programlarının ve ders kitaplarının sisteme dahil edilmesiyle proje tamamlanacaktır.

Üç akademik yılda uygulamaya girecek bu proje ile bilgi çağı diye adlandırdığımız bu yüzyılın çocuklarının; ezberden uzak, bilgiyi ve teknolojiyi kullanabilen, yaratıcı, üretken bireyler olabilmeleri hedeflenmektedir.

Temel Eğitim Program Geliştirme Projesi kapsamında yazılan öğretim programları ile ders kitapları, Talim ve Terbiye Dairesi tarafından hazırlanmıştır. Projenin hazırlanma aşamasında emeği geçen tüm akademisyenlere, öğretmenlere ve TTD Kurul Üyelerine, TEPGEP'in yürütücülüğünü yapan DAÜ Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ahmet Pehlivan'a ve Doğu Akdeniz Üniversitesine teşekkür ederim.

Eğitim adına gaile çeken tüm yüreklere sonsuz teşekkürler...

Dr. Havva Dağsever

Talim ve Terbiye Dairesi Müdürü

(TEPGEP Sorumlusu)

SUNUŞ

Bilim ve teknolojiye yaşanan hızlı gelişmeler, toplumların gereksinim duyduğu nitelikli insan tanımını da değiştirmiştir. Günümüzde giderek yoğunluk kazanan uluslararası rekabet ve yaşanan hızlı bilimsel ve teknolojik gelişmeler, insan becerilerini ve bilgisini tek sürdürülebilir rekabet avantajı hâline getirmiştir.

Rekabet gücünün her yerde belirleyici olması ve yaşanan bilim ve teknoloji devriminin uyum yeteneği yüksek, yeni beceriler kazanmış, öğrenmeye açık ve işbirliği içinde çalışabilen iş gücüne olan talebi artırması; verimliliğe, eğitime ve araştırma-geliştirmeye (ARGE) yönelik yatırımlara ağırlık verilmesi sonucunu doğurmuştur. Bu nedenle, gelişmiş ülkelerde yaşam boyu eğitime önem verilmekte, temel eğitimin niteliğinin yükseltilmesine çalışılmakta, eğitim sistemi ile iş gücü piyasası arasındaki ilişkilerin güçlendirilmesine ağırlık verilmektedir.

Bunun yanı sıra, insan hak ve özgürlükleri ile çevre bilincine yönelik tüm dünyada ortaklaşa bir anlayışa doğru gidildiği de gözlenmektedir. İnsan hak ve özgürlükleri ile çevre bilinci olmazsa olmaz temel konular arasına girmiş bulunmaktadır

Dünyamızda yaşanan bu gelişmelere paralel olarak öğrenme ve öğretme alanlarındaki bilimsel çalışma bulguları, öğretme ve öğrenme anlayışımızın da değişmesini zorunlu hâle getirmiştir. Yeni öğrenme anlayışına göre öğrenen, uyarıcıların pasif bir alıcısı değil; onların çözümleyicisi, bilgi ve davranışların aktif oluşturucusudur.

Bireysel farklılıkların belirginleştiği günümüzde öğrenmeyi ve bilgiye ulaşmayı öğrenmiş, insan ve çevre haklarına saygılı, üretken ve yaratıcı bireyler yetiştirmek başlıca hedef hâline gelmiştir. Bütün bu hızlı değişimler toplumsal yaşamımızı da büyük ölçüde etkilemiş, toplumumuzdaki değer yargıları, toplumun bireyden ve bireyin toplumdan beklentileri büyük ölçüde değişmiştir.

Bütün bu gelişmeler eğitim programlarının değiştirilerek çağa uygun bir hâle getirilmesini ve geleceğe yönelik olmasını zorunlu kılmaktadır. Bu zorunluluk nedeniyledir ki gelişmiş ülkelerde eğitim programları ortalama her beş yılda bir, günün gereksinimleri doğrultusunda değiştirilmekte veya geliştirilmektedir. Hatta günümüzde bazı ülkelerde (örneğin Avustralya) programlar günü gününe revize edilebilmektedir.

Ülkemiz, hızla gelişme, dünyaya ayak uydurma ve çağı yakalama çabası içerisindedir. Dolayısıyla gerek bilim ve teknolojiye yaşanan gelişmelerin gerekse eğitim bilimleri alanlarındaki kuram ve uygulamaların ülkemize uyarlanması bir gerekliliktir. Bu zorunluluktan ortaya çıkan Temel Eğitim Program Geliştirme Projesi (TEPGEP) 2013 yılında hayata geçirilmiş, projenin sonucunda da ekteki öğretim programları ortaya çıkmıştır.

Tabii ki bir ülkenin programını yazmak çok kolay bir iş değildir. Öncelikle böyle bir iş kolektif çalışmayı, iş birliğini ve inanmayı gerektirir. Bu açıdan bakılınca KKTC Millî Eğitim ve Kültür Bakanlığı sorumluluğunda Doğu Akdeniz Üniversitesi öncülüğü ve yürütücülüğünde gerçekleşen bu projede çalışanların emeği büyüktür. Çalışanların yanında projede birçok kişinin katkısı ve emeği vardır. Bunların hepsini burada sıralamak mümkün değildir. Projeye katkı koyan tüm akademisyen ve öğretmenlerimize minnettarız.

TEPGEP'in sorumluluğunu üstlenen başta Talim ve Terbiye Dairesi Müdürü Dr. Havva Dağsever'e, tüm Talim ve Terbiye Dairesi çalışanlarına, projeye katkı sağlayan akademisyenlere ve öğretmenlerimize teşekkürü bir borç biliriz. Bunun yanı sıra, projenin başlamasından günümüze değin tüm milli eğitim bakanları projemizi desteklemiştir. Projenin hayata geçirilmesinde katkı koyan tüm eğitim bakanlarımıza, özellikle projenin uygulanmasında kararlılık gösteren Sayın Bakanımız Dr. Özdemir Berova'ya çok teşekkür ederiz. Ayrıca projenin alınmasında ve başlangıcında büyük katkı koyan Prof. Dr. Halil İ. Yalın'a da teşekkür ederiz.

Prof. Dr. Ahmet Pehlivan

DAÜ Öğretim Üyesi

(TEPGEP Yürütücüsü)

İÇİNDEKİLER

TEMEL EĞİTİM PROGRAMI GİRİŞ	8
Programın Gerekçesi.....	8
Programın Genel Yaklaşımı.....	11
Programın Amacı.....	12
Başat Öğrenme-Öğretme Yaklaşımları	13
Başat Ölçme Değerlendirme Yaklaşımları.....	14
Ele Alınan Temel Beceriler	15
Okur Yazarlık.....	15
Bilgi ve İletişim Teknolojileri Yeterliği (BİT).....	16
Girişimcilik	16
Kişisel ve Sosyal Yetkinlik.....	16
Eleştirel ve Yaratıcı Düşünme	17
Problem Çözme.....	17
İşbirliği.....	18
Ara Disiplinler.....	18
Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık.....	19
Ekonomik Katılım	19
Trafik ve Güvenlik	19
Bütünleştirme	19
Ders Öğretim Programları	22
Gerekçe	22
Ders Öğretim Programın Amacı.....	22
Ders Öğretim Programının Çıktıları.....	22
İçerik.....	22
Öğrenme Çıktıları.....	22
Çizelge 1.....	23
Ders Öğretim Programı Çıktıları ve Öğrenme Çıktıları İlişkisi	23
Öğrenme Çıktıları ve Temel Beceriler Arasındaki İlişkiler.....	24
Öğrenme Çıktıları ve Ara Disiplinler Arasındaki İlişkiler	24
Kaynakça	24
HAYAT BİLGİSİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI GİRİŞ	27
Gerekçe	27
Amaç	28
Program Çıktıları	28

TEMEL EĞİTİM PROGRAMI GİRİŞ

Programın Gerekçesi

1571 Kıbrıs'ın fethinden günümüze Kıbrıslı Türkler farklı yönetimler altında yaşamışlardır. Osmanlı döneminde Kıbrıs'ta Türkler için ilk açılan okullar sıbyan ve medresedir (Behçet 1969, Süha 1971: 222). Kıbrıslı Türklerin ilk ilkokulu olan sıbyanda alfabe, yazı, okuma, Kuran-ı Kerim ve hesap öğretilirdi.

Kıbrıs 1878 yılında İngiliz egemenliği altına girmiş, bu yönetim 1959 yılına kadar sürmüştür. İngilizler adaya geldiklerinde ilk olarak adada eğitim sistemini değiştirmişlerdir (Weir 1952: 24). İngiliz hükümeti adada her iki toplum için maarif encümenleri atamış, köy komisyonları oluşturmuştur. Türk ve Rumlara ait maarif encümenlerinin başında bir İngiliz bulunmakta, üyeler ise toplum temsilcilerinden oluşmaktaydı. Eğitim programlarının oluşturulması, okutulacak dersler, ders kitaplarının seçimi encümenin sorumluluklarından birkaçıdır (Weir 1952: 29, Behçet 1969, Süha 1971: 226). Bu dönemde Türkler eğitim programlarını ve ders kitaplarını Türkiye'den almışlardır (Behçet 1969: 97; Fedai, 1993). Bu durum 1931 isyanı sonrasına kadar devam etmiştir. 1931 isyanı sonrasına kadar Türk ve Rumların eğitime pek kısıtlama getirmeyen İngilizler, isyandan sonra farklı bir tutum izlemişlerdir. Eğitimde Türkiye'den ders kitabı, getirilmesi yasaklanmış, Kıbrıslı Türklerin Türkiye eğitim sistemi ile bağları koparılmaya çalışılmıştır. Kısıtlamalar 1948'e kadar sürmüştür (Behçet 1969, Süha 1971: 226-227). Bu dönem kitapsız, programsız eğitimin yapıldığı bir dönemdir. Kısaca belirtmek gerekirse İngiliz yönetiminde Kıbrıslı Türkler her zaman eğitimde Türkiye'yi takip etmişler (Weir 1952: 80), kitapları, programları oradan almış, yükseköğretim yapmak için çoğunlukla Türkiye'yi seçmişlerdir.

İngiliz yönetimi Kıbrıs'ta sona ermiş, 1960 yılında Kıbrıs Cumhuriyeti kurulmuştur. Kıbrıs Cumhuriyeti Anayasası'nda eğitim iki toplumun Cemaat Meclislerinin sorumluluğuna bırakılmıştır (Kıbrıs Cumhuriyeti Anayasası, 1960). Böylece okul programlarının hazırlanması, kitapların okutulması Kıbrıs Türk Cemaat Meclisinin sorumluluğuna girmiştir. Bu dönemde de ilkokullarda uygulanan eğitim programları Türkiye'den getirilmiştir. Kıbrıs Cumhuriyeti döneminde Kıbrıs Türk Cemaati eğitim programlarının hazırlanmasında tamamıyla özgür olmasına karşın, tamamıyla Türk Milli Eğitim Bakanlığıyla aynı programları izlemiştir (Süha, 1971: 228).

1960'lı yıllar Kıbrıs'ta savaş yıllarıdır. Türkler ile Rumlar arasındaki kavga devam etmektedir. Bu çatışma eğitim sistemlerini de etkilemiş, Türk toplumunda eğitim savaş yüzünden sekteye uğramıştır. 1974 Barış Harekatı sonrasında Kıbrıslı Türkler önce Kıbrıs Türk Federe Devleti'ni, ardından da Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni kurmuşlardır. Bu dönemde, yeni eğitim yasaları oluşturulmuş ve Milli Eğitim Bakanlığı kurulmuştur. Kurulan Kıbrıs Türk Federe Devleti'nin eğitim alanındaki en büyük eksikliklerinden biri eğitim programlarıydı. Bu ihtiyacı sağlamak için devlet aynen Türkiye okulöncesi ve ilkokul programlarını okullarda uygulamıştır. Türkiye eğitim sistemi ile bir paralellik izlenmiştir (Çağlar&Reis, 2007: 224, 261). Bu dönemde programlar Türkiye'den getirilmiştir. Ancak bu eğitim gereksiniminin bir

bölümünü karşılayabilmiştir. Özellikle KKTC'nin kurulması ile birlikte, yeni kurulan devletin Türkiye'ye paralel olarak Kıbrıs Türk toplumunun özelliklerine uygun eğitim programı ve insan yetiştirme gereksinimi de doğmuştur. Bu gereksinim KKTC Milli Eğitim Yasasının Temel İlkelerinde de açık bir şekilde ifade edilmiştir:

Madde 22 (1), "Kıbrıs milli eğitim kurumlarında uygulanan öğretim programları ile Türkiye'deki özdeş eğitim kurumlarında uygulanmakta olan öğretim programları arasında Kıbrıs Türk toplumunun gereksinimleri de gözetilmek ve aşağıda 22 (b) fıkra kuralları saklı kalmak koşuluyla uyum sağlanır." (KKTC Milli Eğitim Yasası 1986: 57).

Açıklamadan da anlaşılacağı üzere bu dönemde bir yandan iki ülke eğitim programları arasında paralellik aranırken, öte yandan Kıbrıs Türk toplumunun gereksinimlerinin dikkate alınması gerektiği devletin temel ilkesi olarak görülmüştür. Ancak bu realitede böyle olmamış, Türkiye'den olduğu gibi alınan programlar okullarda tam anlamıyla uygulanamamış, çoğunlukla kitaba dayalı programsız eğitim anlayışı günümüze kadar gelmiştir. Özellikle Türkçe, yurttaşlık eğitimi, sosyal bilgiler gibi Kıbrıs Türk toplumunun gereksinimlerine hitap edecek ve onun dinamiğinin devamlılığını sağlayacak derslerde bu durum daha da göze çarpmaktadır.

Dünyada eğitim bilimi ve dolayısıyla program geliştirme alanındaki gelişmeler Türkiye'de program geliştirme konusunda önemli arayışların ve model oluşturma çalışmalarının yoğun biçimde yaşanmasına neden olmuştur. Türkiye'de 2004 yılında ilköğretim programların geliştirilmesi amacıyla kapsamlı bir çalışma başlatılmıştır. Bu çalışmada programların geliştirilmesinin gerekçeleri; bilgi kavramı ve bilgi toplumu anlayışındaki gelişmeler, hayat boyu öğrenme yaklaşımını esas alan bir öğretme anlayışının gelişmesi, AB normlarına uygunluk olarak sıralanmıştır (TC MEB 2005).

2004 yılından başlayarak Türkiye'de yaşanan bu gelişmeler Kıbrıs'a tam şekli ile yansıyamamıştır. Bu dönemde Türkiye'de yapılandırmacı eğitim anlayışına uygun okulöncesi ve ilkokul programları hazırlanmıştır. Kıbrıs Türk eğitim sisteminde öngörülse de bu program anlayışı Kıbrıs'a uyarlanamamıştır.

2003 yılından itibaren Kıbrıs'ta ayrı bir eğitim sistemi geliştirme çabalarına rastlanmaktadır. Eğitim sisteminde yerelliğe önem verme anlayışı sonucunda ilkokullarda ders kitaplarının yazımına geçilmiş, tüm derslerle ilgili yerel kitaplar yazılmıştır. Ders kitapları yazıldıktan sonra bazı dersler ile ilgili ayrı ayrı programlar hazırlama çabalarına girişilmiştir. Tüm derslerin programları yazılamamış, kısacası ilköğretimde dersler arasındaki bütüncüllük ilkesi sağlanamamış, çoğu dersle ilgili olarak kitap basmakla kalınmıştır. Bu da günümüzde KKTC'de kitaba dayalı eğitim yapılmasına neden olmuştur. Program geliştirme alanıyla bağdaşmayan kitaptan hareketle program yazma ve kitaba dayalı eğitim anlayışı, günümüzde okullarda egemen hâle gelmiştir. Okulöncesi eğitimde ise çağdaş program anlayışı açısından önemli sorunların olduğu görülmektedir. Örneğin, günümüzde çağ dışı olarak kabul edilen teneffüs anlayışı yeni sistemde de öngörülmektedir (bkz. KKTC MEB 2005: 10)

Çağdaş okul öncesi eğitim programlarının, oyun temelli, çocuğun bireysel gereksinimlerini, ilgilerini merkeze alan, gerek fiziksel öğrenme ortamları, gerekse psikolojik iklim bakımından sağlıklı, çağdaş eğitim standartlarına uygun bir şekilde donanmış okullarda, yetkin öğretmenlerle, aile ve toplumla işbirliği içerisinde yürütülmesi gereklidir. Bu ölçütler göz önünde bulundurulduğunda, ülkemizdeki anaokullarında, alan uzmanı olmayan öğretmenlerin görev alması, günlük eğitim rutinlerinin, ders saati, teneffüs saati biçiminde kesin sınırlarla ayrılması, çocuğun gerçek öğrenme etkinliği olan “oyunun” eğitim programının dışında bırakılması çağdaş eğitimsel ve gelişimsel hedeflere ulaşılmasını tehdit edeceğinden, okul öncesi eğitim sistemlerinin dünyadaki çağdaş modeller ışığında, modern eğitim anlayışıyla güncellenmesi, geliştirilmesi ve yapılandırılması gereklidir.

Tarihsel süreç açısından bakıldığında, Kıbrıs Türk toplumunun, KKTC'nin kuruluşu da dahil, günümüze değin hiçbir dönemde bütünüyle kendine özgü bir temel eğitim programının olmadığı görülmektedir. Kıbrıs Türk toplumunun gereksinimlerini ve özelliklerini dikkate alacak, ülke koşullarına ve toplumun beklentilerine uygun, dünyadaki gelişmeleri de gözönüne alan, araştırma sonuçlarına dayalı, okul öncesi eğitimi de içerecek biçimde çağdaş bir temel eğitim programının hazırlanmasının kaçınılmaz olduğu gözlenmektedir. Bir ülkenin kendi varlığını sürdürebilmesi ve bağımsızlığı açısından da kendine özgü eğitim programlarının oluşturulmasının ne denli önemli olduğu artık tartışılmamaktadır.

Kısaca özetlemek gerekirse, aşağıda belirtilen gerekçeler, bu programın hazırlanmasında etkili olmuştur:

- KKTC’de temel eğitim düzeyinde uygulanan tutarlı bir temel eğitim programının bulunmadığı söylenebilir. Dersler, genellikle ders kitapları doğrultusunda işlenmektedir. Oysa bir öğretim programı olmadan ne ders kitaplarının yazılması, ne de derslerin işlenmesi mümkün değildir. Böyle bir durumun, KKTC’nin yetiştirmeyi hedeflediği insan tipiyle de uyuşmadığı ileri sürülebilir. Bu nedenle temel eğitim aşamasından başlamak üzere, ders öğretim programlarının hazırlanmasına büyük bir gereksinim duyulmaktadır.
- Her ülke kendi koşullarına uygun eğitim programları hazırlamalıdır. Dolayısıyla ülke bazında gereksinim analizi yapılarak, “KKTC’de nasıl bir insan istiyoruz?” sorusuna yanıt bulunması ve elde edilen veriler çerçevesinde de öğretim programlarının oluşturulması gerekmektedir.
- Bilim ve teknoloji alanında yaşanan hızlı gelişmeler, eğitim programlarının da sürekli olarak yenilenmesini ve programların çağdaş öğrenme-öğretme yaklaşımlarına göre biçimlendirilmesini zorunlu kılmaktadır. Uygulanacak bir program olmadığı için, çağdaş gelişmelerin programlara yansıtılması da mümkün olmamaktadır. Bu nedenle çağdaş gelişmeler doğrultusunda hazırlanacak temel eğitim programı çerçevesinde hazırlanacak ders öğretim programları ilk adımı oluşturacaktır. İleride oluşabilecek değişme ve gelişmelere göre bu programlar yeniden biçimlendirilebilecektir. Aynı

zamanda, hazırlanacak temel eğitim programı, ortaöğretim programının biçimlendirilmesinde de önemli bir rol oynayacaktır.

- Öğretmenlerin ve yöneticilerin yeterliklerinin değerlendirilmesinde, eğitim programları başat bir rol oynamaktadır. Bu anlamda hazırlanacak temel eğitim programı, bu alanda görev yapan öğretmen ve yöneticilerin yeterliklerinin ortaya konulmasında, performans değerlendirmede, yükseltmelerde etkili olabilecektir.
- Öğrenme-öğretme materyalleri ders öğretim programları çerçevesinde hazırlanmalıdır. Hazırlanacak ders öğretim programları, gereksinme duyulan öğrenme-öğretme materyallerinin hazırlanmasına da kaynaklık edecektir.

Programın Genel Yaklaşımı

Bir eğitim programının temel öğeleri olan hedef, içerik, eğitim durumu ve değerlendirme boyutları temele alınan eğitim felsefesi ya da felsefeleri çerçevesinde biçimlendirilir. Bir eğitim programının geliştirilmesinde ilk adım temel alınan eğitim felsefesi/felsefelerini belirlemektir. Her ülke kendine özgü koşullar çerçevesinde eğitim felsefelerini belirlemekte ve eğitim programlarını oluşturmaktadır. KKTC’de geliştirilecek Temel Eğitim Programı’nın da, ülke gerçekleriyle tutarlı, toplumun ve bireyin her yönüyle gelişmesini temele alacak, hem geçmiş, hem bugünü, hem de geleceği içinde barındıracak eğitim felsefelerine göre oluşturulması gerekmektedir. Bu çerçevede bakıldığında aşağıda belirtilen nedenler çerçevesinde eklektik bir yaklaşımla programların oluşturulmasının uygun olacağı düşünülebilir:

1. KKTC genç bir ülkedir. Ülke sürekli bir yapılanma içerisinde bulunmaktadır. Gerek kendi içinde, gerekse bulunduğu coğrafi koşullar nedeniyle birçok sorunla karşı karşıyadır. Dolayısıyla yetiştireceği insanda bulunması gereken en önemli özelliklerden biri, toplumsal problemlerin çözümüne katkıda bulunacak, sorunların çözümü için öneriler geliştirebilmektir. Yeni bir toplumun kurulmasında bu bireylerin çok önemli bir rolü olacaktır. Bunun da yeniden kurmacı (reconstructivist) bir eğitim felsefesini gerektirdiği söylenebilir.
2. Yirmi birinci yüzyıl, bilginin egemen olduğu; girişimciliğin, düşünme ve problem çözme becerilerinin önem kazandığı; birlikte çalışmanın, diğer bir deyişle işbirliğinin başat bir rol oynadığı; insan hakları ve demokrasinin olmaz olduğu bir yüzyıla doğru evrilmektedir. Bu durum, KKTC yurttaşlarının da girişimci, araştırmacı, işbirliği içinde çalışan, bilgi teknolojilerine ulaşabilen, demokratik bir yaşam biçimini benimseyen bireyler olarak yetişmesi gerektiğini ortaya çıkarmaktadır. Bu açıdan bakıldığında, programların ilerlemecilik eğitim felsefesinin ilkelerine göre de yapılandırılması gerektiği söylenebilir.
3. KKTC yurttaşları geçmişten günümüze getirdiği gelenek, görenek ve değerleri ile kendilerine özgü bir yaşam biçimine sahiptirler. Bu yaşam biçimi, yurttaşların birbirleriyle ilişkilerini güçlendirmekte, toplumsal bir bağlılık oluşturmaktadır. Geçmişten günümüze getirilen bu değerlerin genç kuşaklara da aktarılması gereği

- ortaya çıkmaktadır. Bu anlamda daimici ve esasici eğitim felsefeleri öne çıkmaktadır.
4. Çağımızda bireyin tüm yönleriyle gelişmesi ve kendini gerçekleştirme özgür bir eğitim anlayışının işe koşulmasıyla gerçekleşebilir. Diğer bir deyişle bireyin kendisinin farkına varması, özelliklerini tanıması ve bu özellikleri doğrultusunda gelişebilmesi, kısaca “ben” olabilmesi eğitim programlarında öncelikle ele alınması gereken konulardan biridir. Varoluşçu bir eğitim felsefesi, böyle bir insanın yetiştirilmesinde başat bir rol oynayabilir. KKTC’de de kendinin farkında olan, kendini gerçekleştirmiş bireylere büyük gereksinim bulunmaktadır.
  5. KKTC’nin kendine yeterli bir ülke olabilmesi için üretimi ön plana alması gerekmektedir. Bunun içinde ülkenin gereksinim duyduğu nitelikli işgücünün sağlanması gerekmektedir. Bu çerçevede, politeknik eğitimin temel ilkeleri yol gösterici olabilir.

Yukarıda belirtilen gerekçeler göz önüne alındığında, eğitim programlarının geliştirilmesinde başat eğitim felsefeleri olarak öğrenciyi merkeze alan ilerlemecilik ve yeniden kurmacılık eğitim felsefelerinin ele alınabileceği, ancak diğer eğitim felsefelerinin de göz önünde tutulması gerektiği ortaya çıkmaktadır. Bununla birlikte hiçbir eğitim programının tek bir felsefeye ya da yaklaşıma göre biçimlendirilmesinin mümkün olmadığı da gözönüne alındığında, KKTC Temel Eğitim Programının geliştirilmesinde eklettik bir yaklaşımın daha uygun olduğu görülmektedir. KKTC Anayasası, Milli Eğitim Yasası, Avrupa Birliği eğitim standartları, Milli Eğitim Şuraları Temel Eğitim Komisyonu kararları, öğretmen sendikalarının eğitimin yapılandırılmasına ilişkin görüşleri ve Temel Eğitimi Geliştirme Projesi çalıştayından alınan sonuçlar bu yaklaşımı destekler niteliktedir.

Programın Amacı

Temel eğitim programı (TEP), Kıbrıs Türk Milli Eğitiminin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak, öğrencilerin;

1. Sorgulayan, araştıran, bilgiye nasıl ulaşılacağını bilen, problemlerini bilimsel yöntemlere uygun olarak çözebilen, estetik değerleri içselleştirmiş, değişime açık, kendini tanıyan ve doğru olarak ifade eden, kendine güvenen, sorumluluklarına bağlı, empati duygusu gelişmiş, sağlıklı, mutlu, İYİ NİYETLİ, DÜRÜST VE GÜVENİLİR;
2. İnsan, çocuk ve hayvan haklarına saygılı, çevreye duyarlı, her türlü ayrımcılığa karşı çıkan, düşüncelerini özgürce açıklayabilen, bireysel ve toplumsal haklarını korumasını bilen, hukukun üstünlüğüne inanan, yasalara saygılı, demokrasiyi yaşam biçimi haline getirmiş, Atatürk ilke ve devrimlerini benimsemiş LAİK VE DEMOKRAT,
3. Tarihinden getirdiği temel değerleri bilen, kültürel özelliklerinin farkında olan ve geliştiren, yaşadığı coğrafyayı ve dünya üzerindeki yerini bilen, ÜLKESİNİ GÖNÜLDEN SEVEN,

4. Bilgi ve teknoloji okuryazarı olan, yaşam boyu öğrenmeyi benimseyen, işbirliği içinde çalışabilen, girişimci, ekonomik koşulların farkında olan **BİLİNÇLİ BİR ÜRETİCİ VE TÜKETİCİ**

olarak yetiştirilmesini amaçlamaktadır.

Başat Öğrenme-Öğretme Yaklaşımları

21. yüzyılda artık eğitim sistemlerinin, öğrencilerin ve çağın gereksinimlerini yeniden gözden geçirerek, koşullara ve beklentilere uygun öğrenme ortamları düzenlemeleri gerekmektedir. Bu amaçla çok kanallı, teknolojiyi kullanabilen ve işbirliğine dayalı bir öğrenme sürecinde öğrencilere:

- Çeşitli kaynaklardan bilgiye ulaşabilecekleri,
- Bilgiyi; problem çözme, karar verme ve planlama amacıyla kullanabilecekleri,
- Bilgiyi günlük yaşama transfer edebilecekleri,
- Teknolojiyi bilgiye erişim aracı olarak kullanabilecekleri öğrenme ortamları hazırlanmalıdır.

Bu tür öğrenme ortamlarının hazırlanabilmesi için de bilgiye ulaştıracak; bilginin kullanılmasını, üretilmesini ve iletilmesini sağlayacak her türlü aracı kullanma zorunluluğu vardır. Öğrencilerine bu tür ortamlar sağlamak için, öğretmenlerin belli becerilere sahip olmaları başka bir deyişle, öğrencilerine sözü edilen becerileri kazandırmada öğrenme çevresini, öğrencilerinin bireysel farklılıklarını dikkate alarak farklı öğretim yöntem ve tekniklerini, farklı değerlendirme yaklaşımlarını ve teknolojileri kullanabilecekleri şekilde düzenlemeleri gerekmektedir.

Öğrenciyi merkeze alan öğrenme ortamlarında öğrenci, aktif katılımcı; süreç, işbirliği ve takım çalışması ağırlıklı; öğretmen, rehber rolünde, ve “öğrenmeyi öğrenme” ön plandadır. Burada öğretmenin temel rolü, öğrenme – öğretme ortamını düzenlemek, etkinlikler konusunda öğrencilere rehberlik yapmaktır.

Böyle bir ortamda, öğrenci öğrenen olarak güçlü, motivasyonu yüksek, grupla çalışma ve paylaşma ağırlıklı öğrenme becerileri gelişmiş, eleştirel düşünen, iletişim becerileri güçlü, kaynakları etkili olarak kullanmanın bilincinde olarak yetişmektedir. İçerik, değişen dünyanın değişimleri doğrultusunda yapılandığı için öğrenciler gereksinim duyacakları bilgiye ulaşma, bilgiyi kullanma ve bilgiyi paylaşma becerilerine sahip olmalıdır. Bu tür bir ortam problem çözme yeteneği gelişmiş, bilgiye ulaşma yöntemlerini kullanabilen, analitik düşünme becerilerini geliştirmiş, öğrenme yollarını bilen, ekiple uyumlu ve verimli çalışmalar yapabilen bireyler yetiştirmeyi de kolaylaştıracaktır. Ancak böyle bir ortamın oluşturulması kullanılacak uygun öğretim yaklaşım, yöntem ve teknikleri ile mümkün olabilir.

Yukarıda belirtilen gerekçeler ve TEP’te ele alınan temel beceriler çerçevesinde, TEP’te başat olarak öğrenciyi merkeze alan Kubaşık Öğrenme (İşbirlikli Öğrenme), Probleme Dayalı Öğrenme, Beyin Temelli Öğrenme, Proje Tabanlı Öğrenme, Çoklu Zeka Kuramı gibi

öğrenme-öğretme yaklaşımlarına yer verilmektedir. Kuşkusuz her alana özgü öğrenme-öğretme yaklaşım ve yöntemleri de işe koşulacaktır. Yeri ve zamanı geldiğinde öğretmenin güdümünde yürütülen düz anlatım, güdümlü tartışma, örnek olay, gösterip yaptırma gibi öğretim yöntemlerinden yararlanılmalıdır.

Başat Ölçme Değerlendirme Yaklaşımları

Eğitimde öğrenci merkezli anlayışların belirgin biçimde öne çıktığı günümüz koşullarında öğrencinin de değerlendirme sürecine katılması öngörülmektedir. Böylece, öğrenci çalışma sürecine, süreçte geçirdiği aşamalara, öğrenmelerinin nasıl gerçekleştiğine, güçlü ve zayıf yanlarına, eksikliklerini nasıl gidereceğine odaklanmakta ve öğrenmelerinin sorumluluğunu almaktadır.

Öğrenci hakkında toplanan bilgilerin sayısı ve türü arttıkça, öğrenci bütün yönleriyle tanınabilmekte ve öğrenci hakkında verilen kararların doğruluğu da artmaktadır. Geleneksel eğitim yaklaşımlarında yalnızca öğretmenin değerlendirmesi için kullanılan ölçme araçları, öğrencinin bilgi ve becerilerini bir yönüyle ortaya koymakta, tüm yönlerini tanımlama ve geliştirme konusunda yetersiz kalmaktadır. Öğrencinin bilgiye ulaşma ve bilgiyi kullanma becerisini kazanabilmesi, kendisine aktarılan bilgiyle yetinmeyip, öğrenme sürecine katılmasını, araştırmasını, bilgiye ulaşmasını ve bilgiyi kullanmasını gerektirmektedir. Öğrencinin bir bütün olarak gelişimini gözlemek ve kendisini de değerlendirme sürecine katmak, hem öğretmenlerin ve ilgililerin onların yukarıda sıralanan özelliklerini tanımada hem de öğrencinin bu süreçte kendisini tanımada yardımcı olacaktır. Bu da öğrenci ile ilgili verilen kararlar ve yapılan yönlendirmelerin doğruluğunun artmasını sağlayacaktır.

Yeni temel eğitim programları değişen koşullar ve doğrular paralelinde sadece ürünü değil, öğrenme süreçlerini de değerlendirmeyi öngörmektedir. Program, her öğrencinin kendini farklı yansıtabileceği düşüncesiyle değişik değerlendirme araç ve yöntemlerini kullanmayı önerir. Bu amaçla değerlendirmede, öğretmenlerin halen kullandıkları klasik ölçme araçları (yazılı yoklamalar, sözlü yoklamalar, çoktan seçmeli testler, eşleştirmeli testler, kısa yanıtı testler, ödevler vb.) yanında, süreci değerlendirme amaçlı:

- performans değerlendirmesini,
- öğrenci ürün dosyası hazırlanmasını,
- öğrencilerin duyuşsal gelişimlerini izlemeyi,
- derse yönelik tutum ve kendilerine güvenleri hakkında bilgi edinmek için ölçekler (gözlem, görüşme vb.) kullanılmasını da önermektedir.

TEP'te sürecin ve ürünün değerlendirilmesi bağlamında, performans görevleri, ürün seçki dosyası (portfolyo), dereceli puanlama anahtarları, öz değerlendirme, akran/grup değerlendirme, gözlem, görüşme gibi alternatif ölçme-değerlendirme yaklaşımlarına daha çok yer verilecektir. Ancak bu tür yaklaşımlar kullanılarak TEP'te ele alınan temel becerilerin (okur-yazarlık, bilgi ve iletişim teknolojileri yeterliği, girişimcilik, araştırma ve problem

çözme, eleştirel ve yaratıcı düşünme, kişisel ve sosyal yetkinlik, işbirliği) geliştirilmesi ve bu becerilerin ne ölçüde kazanılıp kazanılmadığı yoklanabilir.

Ele Alınan Temel Beceriler

Programın başat felsefeleri ve yetiştireceğimiz insanda bulunması gereken özellikler göz önüne alınarak, TEP öğrenme alanları (dersler) ile temel beceriler ve ara disiplinlerden oluşan bir yapı olarak düzenlenmiştir. Program öğrencinin öğrenme alanlarına ait öğrenme çıktılarını elde etmesi yanında, tüm öğrenme alanları içinde 21. yüzyıl insanında bulunması beklenen temel bazı becerileri kazanmasını da ön planda tutmaktadır. Bu yolla öğrenci bir yandan derslerdeki bilgi, beceri ve yeterlilikleri elde ederken, diğer yandan dersler yoluyla çağdaş becerileri kazanmaktadır. TEPte ele alınan temel beceriler aşağıda verilmiştir.

- Okur Yazarlık
- İletişim ve Bilgi Teknolojileri Yeterliği
- Girişimcilik
- Problem Çözme
- Kişisel ve Sosyal Yetkinlik
- Eleştirel ve Yaratıcı Düşünme
- İşbirliği

Ele alınan bu beceriler, aşağıda kısaca alt başlıklar altında tanıtılmaktadır.

Okur Yazarlık

Okulda ve okul dışında tüm öğrenmeler okur yazarlık becerisinin geliştirilmesine bağlıdır. Okur yazarlık becerisini kazanmış öğrenci, okulda ve okul dışında başarı sağlayabilir. Okur yazarlık becerisi kişilerin sağlıklı bir birey, katılımcı vatandaş, iyi bir çalışan olmasına katkı sağlar. Yabancı bir dili edinmek, bilgi teknolojilerinde yeterli temelde okur yazarlık becerisinin gelişmişliğine bağlıdır. Programda okur yazarlık becerisi, anadilinde ve yabancı bir dilde dinleme, okuma, konuşma, yazma; sanal medyayı eleştirebilmeyi kapsar. Okur yazarlık belirli derslerin değil, tüm öğrenme alanlarının ana becerisi konumundadır. Tüm öğrenme alanlarında öncelikli geliştirilecek beceri olarak düşünülmelidir. Okuryazarlığın geliştirilmesine yönelik göstergeler:

- Dinleme, okuma ve izleme yoluyla metinleri kavrama (öğrenme alanı ile ilgili metinleri dinleme ve tepkide bulunma, öğrenme alanı ile ilgili metinleri -görsel metinler dahil- okuma ve inceleme, öğrenme alanı metinlerini -görsel metinler dahil- yorumlama ve analiz etme),
- Konuşma, yazma ve oluşturma yoluyla metin tasarlama (sözlü, yazılı ve görsel metinler oluşturmak, dili başkaları ile etkileşim için kullanmak, sunu yapmak).

Bilgi ve İletişim Teknolojileri Yeterliği (BİT)

Öğrenci bilgi ve iletişim teknolojilerini etkili bir şekilde kullanmayı öğrenerek okulda ve yaşamda etkili iletişim kurabilir, karşısına çıkacak problemleri çözebilir, işbirliği içinde çalışmayı öğrenir. İş hayatında daha başarılı olabilir. Bu nedenle tüm öğrenme alanlarında iletişim ve bilgi teknolojileri yeterliğinin kazanılmasına yardımcı olacak düzenlemeler yapılmalıdır. Bilgi ve iletişim teknolojileri yeterliliğinin göstergeleri:

- BİT kullanırken sosyal ve etik kurallar ve uygulamalara riayet etmek,
- BİT kullanarak araştırma yapmak,
- BİT kullanarak bilgi oluşturmak,
- BİT kullanarak iletişim kurmak,
- BİT'i yönetmek ve işletmek (yazılım ve donanım seçme ve kullanmak, BİT sistemlerini kavramak, sayısal verileri yönetmek)

Girişimcilik

Girişimcilik günümüzün en önemli becerilerindedir. Küreselleşen dünya rekabeti ve yenilikçiliği gerektirmektedir. Çağa ayak uydurmak ve ülkemizin dünyada tanınması, yerini bulması için girişimci bireyler yetiştirmeliyiz. Bu nedenle tüm öğrenme alanlarında öğrencinin girişimci olmasını sağlayacak eğitim ortamı hazırlanmalıdır. Girişimciliğin göstergeleri:

- Yenilikçi ve yaratıcı olma (problemlere, alışılmamış ve yeni çözümler aramak, yeni fikirler geliştirmesi ve bu fikirleri uygulamaya koyma),
- İnsiyatif alma (bir kaynağın kabul edilebilir bir risk düzeyini fırsatlara bağlama, sorumluluk duygusu),
- Öncü olma ve liderlik (gelişmiş iletişim becerisi, farklı seçenekleri görmek, yüksek başarı güdüsü, duygusal zekâ, doğru kararlarında ısrarcı olma, değişime odaklılık, fırsatlara odaklanma, sorgulama, problem çözme),
- Rekabetçi düşünme.

Kişisel ve Sosyal Yetkinlik

Bu temel becerinin amacı, sağlıklı, verimli ve sosyal bireyler yetiştirmektir. Özellikle günümüzde, öğrencinin kendini ve başkalarını anlayabilmesi, sağlıklı ilişkiler kurabilmesi, yaşamla başedebilmesi, başkalarıyla birlikte çalışabilmesi için kişisel ve sosyal becerilerini geliştirmesi büyük önem taşımaktadır. Bunun için tüm öğrenme alanlarında öğrencinin duygularını tanıması, regule etmesi; olumlu ilişkiler kurması, problemlerle başa çıkabilmesi, sorumluluk alabilmesi, empati kurmasına yönelik etkinlikler planlanmalıdır. Kişisel ve sosyal yetkinliğin geliştirilmesine yönelik göstergeler şunlardır:

- Kendini tanıma (duygularını bilme, neyi başarıp başaramayacağını bilme)
- Öz denetim (duygularını ifade edebilme, öz disiplin, bağımsız çalışma, inisiyatif alma, kendine güvenme, esnek ve uyumlu olma),
- Toplumsal farkındalık (farklılıklara saygı, topluma katkı sağlama, toplumsal ilişkileri anlama),

- Sosyal başarı (iletişim kurma, işbirliği yapma, sorunları müzakere yoluyla çözme, liderlik becerisi geliştirme).

Eleştirel ve Yaratıcı Düşünme

Günümüzde hemen hemen her çağdaş toplumda üzerinde önemli durulan ve tartışılan konulardan birinin yaratıcılık olduğu görülmektedir. Bir toplumun sorunlarını çözebilmesi, ilerlemesi ve diğer toplumlar arasında söz sahibi olabilmesinin temel koşullarından birinin bilimsel ve sanatsal anlamda yaratıcı düşünen bireyler yetiştirmek olduğunu söylemek yanıltıcı olmayacaktır. Yaratıcı düşünme, elde edilen bilgi ve becerilere dayalı olarak, yeni, özgün bir şeyin oluşturulması sürecini içeren üst düzey bir düşünme becerisidir. Sorunlara yeni çözüm yolları bulmak, yeni bir yöntem ya da teknik geliştirmek, özgün bir ürün ya da düşünce ortaya koymak yaratıcı düşünme becerilerinin kazandırılmasıyla mümkün olabilir.

Yaratıcı düşünme sürecinde eleştirel düşünme becerileri, araştırma ve problem çözme becerileri önemli bir rol oynamaktadır. Sözü edilen bu becerilerden yararlanılarak sorunlara yeni çözüm yolları bulunabilir, özgün bir ürün ya da düşünce ortaya konulabilir. Bunların yanı sıra yaratıcı düşünme;

- Esneklik,
- Akıcılık,
- Özgünlük,
- Ayrıntılama,
- Olgun ve olayları farklı yönleriyle algılama,
- Sıradan olmayan olayların farkına varma, gibi becerileri içeren bir düşünme sürecidir.

Demokrasi bir yönetim biçimi olmaktan öte bir yaşam biçimidir. Akla dayalı bir yönetim biçimi olan demokrasinin bir yaşam biçimi olarak benimsenmesi, demokrasiyi içselleştirmiş, demokrasi ilkeleriyle tutarlı davranışlar gösteren demokratik yurttaşlarla mümkündür. Demokratik bir yurttaşta bulunması gereken en önemli becerilerden biri eleştirel düşünme becerisidir. Çünkü, eleştirel düşünme, belli bir konu üzerinde akla ve bilimsel kanıtlara dayalı olarak bir yargıya varma sürecini içeren üst düzey bir düşünme becerisidir. Bu bağlamda eleştirel düşünmenin birçok bileşeni, bir başka deyişle birçok alt becerileri bulunmaktadır. Eleştirel düşünme ile ilgili başlıca beceriler şunlardır: Sınıflama, sıralama, yordama, çözümlenme (analiz), birleştirme (sentez), karşılaştırma, karar verme, yargılama, değerlendirme, tümevarımsal çıkarım yapma, tümdengelimsel çıkarım yapma, sayıltıları belirleme.

Problem Çözme

Problem çözme, günümüzde en çok sözü edilen ve üzerinde en çok durulan üst düzey düşünme becerisidir. Bu beceri özellikle yaratıcı ve eleştirel düşünme sürecine kaynaklık

etmekte, eleştirel ve yaratıcı düşünme becerileri de problem çözme becerisinin gelişmesine katkıda bulunmaktadır. Problem çözme becerisinin geliştirilmesine yönelik göstergeler:

- Bir sorunu saptayabilme,
- Yeni olay ya da durumlar karşısında var olan ilişkileri ortaya çıkarma, sınıama,
- Bir problemin çözümü için planlama yapma,
- Yeni ilişkiler kurma,
- Güdülen amaca göre belli bir sonuç elde etme.

Bu süreçte, hatırlama, anlama, yorumlama, yordama, çözümlenme, değerlendirme, eleştirel ve yaratıcı düşünme gibi zihinsel süreçler önemli rol oynayabilmektedir.

İşbirliği

İlkçağlardan günümüze değin bir insanda bulunması gereken en önemli becerilerden birisinin işbirliği becerisi olduğu söylenebilir. İşbirliği olmaksızın toplum içinde bir insanın yaşamını sürdürmesi hemen hemen mümkün olmadığı gibi, bir grubun varlığını sürdürmesi de grup üyeleri arasındaki etkili işbirliğine bağlıdır. Günümüzde birçok demokratik ülkede, tek bir lider anlayışı yerine paylaşılmış liderlik, takım çalışması çok daha önemli hale gelmiştir. Demokratik bir yaşam biçiminin oluşturulması açısından da işbirliği başat bir rol oynamaktadır. Bireyler işbirliği içinde birbirlerini tanımakta, birbirlerine yardım ve destekte bulunmakta, daha çok eşit ilişkiler kurmaktadır. Bu bağlamda, öğrenme-öğretme süreçlerinde öğrenciler arasında işbirliğini geliştirecek grup çalışmalarının yapılması büyük önem taşımaktadır.

TEP’te ele alınan temel becerilere bakıldığında, bu becerilerin birbirlerini önemli ölçüde içerdiği ve birbirlerini destekledikleri görülmektedir. Bir beceriyi geliştirirken, aslında birçok becerinin de geliştiğini söylemek yanlış olmayacaktır.

Yukarıda dile getirilen beceriler dışında, her alana özgü beceriler de bulunmaktadır. Alana özgü beceriler TEP’te ders öğretim programları içinde, öğrenme çıktılarına bağlı olarak yer verilmektedir.

Ara Disiplinler

TEP’te her öğretim programının içinde ara disiplinlere yer verilmiştir. Burada amaç, açık veya örtük öğretim yoluyla ara disiplinleri her program içinde öğrencilere kazandırmaktır. TEP’te yer alan ara disiplinler ülkemizin kendi değer ve koşullarıyla ilgilidir. Bu yolla program öğrencinin 21. yüzyıl becerilerini kazanırken, kendi milli ve toplumsal değerlerinden, ülke sorun ve koşullarından haberdar olmasını da sağlamaktadır. TEP’te “Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık”, “Ekonomik Katılım” ile “Trafik ve Güvenlik”in ara disiplinler olarak ele alınması benimsenmiştir. Bu ara disiplinler aşağıda kısaca açıklanmıştır.

Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık

Duyarlı vatandaşlık programlar arası temasının amacı, öğrenme alanlarında işlenenler yardımıyla öğrencinin; insan haklarının, demokrasinin, yaşadığı toplumun ve değerlerinin farkında olması, topluma ve yaşadığı ülkeye karşı sorumluluklarını bilmesi, çevre duyarlılığı, kültürel farkındalık geliştirmesidir. Bunun için derslerde demokrasi bilinci, ülkemizin değerleri, çevre duyarlılığı, her türlü farklılığa saygılı olma gibi konular işlenmelidir.

Ekonomik Katılım

Günümüzde bireylerin gelişen ekonomiye katkısı son derece önemlidir. Ülkemizin dünyada hak eden yerini alabilmesi için girişimci, üretici ve ekonomik sisteme katkı koyan bireyler yetiştirmeliyiz. Dolayısıyla derslerde aile ve ülke ekonomisine katkısı, ülkemizin gelişen, öncelikli sektörlerini (Ör: tarım, turizm, yüksek öğretim) konu alan temalar işlenmelidir.

Trafik ve Güvenlik

Trafik ve güvenlik ara disiplinin amacı, öğrencinin kendini her türlü fiziksel, psikolojik ve sosyal etkilere karşı korumayı bilmesi, günümüzde ülkemizin en önemli sorunlarından biri olan trafikte güvenli yaşama becerisi kazanmasıdır. Çocuğun fiziksel, sosyal ve psikolojik güvenliğini korumayla ilgili her türlü konu, tema metin bu ara disiplinin içeriğini oluşturur. Trafik farkındalığı yaratma, trafikte saygı, trafik kurallarına uyma konuları da bu ara disiplinin kapsamı içerisindedir.

Bütünleştirme

2006 Yılında BM tarafından kabul edilen Engelli Hakları Sözleşmesinin 24. Maddesinde:

- Özel gereksinimli bireylerin, genel eğitim sisteminde yer alması, parasız ve zorunlu ilk ve orta öğretim olanaklarından yararlanması, yaşadıkları çevrede eğitime eşit olarak erişimlerinin sağlanması,
- İhtiyaçlarına uygun düzenlemeler yapılması ve eğitim sistemi içinde ihtiyaç duydukları desteğin sağlanması,
- Yükseköğretim, mesleki eğitim, yetişkin eğitimi ve yaşam-boyu süren eğitime ayrımcılığa uğramaksızın diğer bireylerle eşit koşullar altında erişimlerinin sağlanması ifade edilmektedir.

KKTC Milli Eğitim Yasası'nın temel ilkeleri arasında yer alan "Fırsat ve Olanak Eşitliği" ile ilgili maddesinde;

"(1) Toplum bireyelerine, eğitim görmede fırsat ve olanak eşitliği sağlanır.

(2) Maddi olanaklardan yoksun başarılı öğrencilerin en yüksek eğitim basamaklarına kadar öğrenim görmelerini sağlamak amacıyla, devletin mali olanaklarına göre parasız yatılı, burs, kredi ve benzeri yollarla gerekli yardımlar yapılır.

(3) Durumları dolayısıyla özel eğitime gereksinimleri olan çocukları ve gençleri, topluma yararlı kılacak biçimde yetiştirmek ve onlara sağlıklı, dengeli ve güçlü bir kişilik kazandırmak amacıyla, çağdaş ve bilimsel eğitim yöntem ve olanakları gözetilerek, gerek okul içinde gerekse okul dışında gerekli koruyucu, güçlendirici, geliştirici ve yetiştirici önlemler alınır". denilmektedir.

KKTC Milli Eğitim Yasası'nın temel ilkelerinden biri olan "Genellik ve Eşitlik" ile ilgili maddesinde de,

"(1) Her yurttaş, hiçbir ayırım gözetilmeksizin öğrenim ve eğitim hakkına sahiptir.

(2) Eğitimde, hiç bir kişiye, aileye veya zümreye ayrıcalık tanınmaz." ifadeleri yer almaktadır.

Bunun yanı sıra, yine KKTC Milli Eğitim Yasası'nın 41,42,43 ve 44'üncü maddeleri özel gereksinimli bireylerin eğitimi ile ilgilidir. Yasanın 43. Maddesi aşağıdaki gibidir:

"43. Özel eğitimin amaç ve görevleri, Kıbrıs Türk milli eğitiminin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak şunlardır:

(1) Atatürk ilke ve devrimleri ve Atatürk Milliyetçiliği ile belirlenen doğrultuda sosyal ve kültürel bütünleşmeyi sağlamak;

(2) Özel eğitim gereksiniminde olan her öğrenciye ilgi ve yeteneklerini azami derecede geliştirme fırsatı ve olanağını vermek;

(3) Bu öğrencileri, kendilerine ve topluma yararlı yurttaşlar olarak yetiştirmek; gerektiğinde mesleki rehabilitasyonlarını sağlamak."

Gerek Engelli Hakları Sözleşmesinde, gerekse KKTC Milli Eğitim Yasasında yer alan bu ifadeler **bütünleştirme** kavramı odağında anlam bulmaktadır. Bütünleştirme, her birey için bireysel farklılıkları ne olursa olsun, sosyal, kültürel, eğitimsel, yaşamsal etkinlik ve fırsatlardan tüm toplum üyelerinin eşit düzeyde yararlanmasını öngören bir üst kavramdır. Bütünleştirme en genel anlamda "toplumla" bütünleştirilmiş olmayı ya da bir toplumun üyesi olmayı ve bireyin topluma tamamlayıcı olarak katılmadığında toplumun yapısının eksik kalacağını ifade eden bir durum ya da olgudur. Özel gereksinimli bireyler toplumla bir bütün olarak düşünüldükleri sürece toplumsal yaşam zenginleşecektir.

Özel gereksinimli bireyler toplumla bütünleştirildiğinde; kabul görme, saygı ve hoşgörü, toplum içinde bir bütünlük, fırsat eşitliği, işbirliği, farklılıkların daha fazla tanınması, farklılıkları anlamaya çalışma ve farklılıklara uyum sağlama, toleransın artması, tüm alanlarda olanaklara ulaşılabilirlik, eğitime ve topluma daha fazla katılım, herkese uygun ve rahat, güvenli sosyal çevreler, tam katılımı kolaylaştırıcı, kapsayıcı değişim ve değişiklikler düzenlenebilir.

Özel gereksinimli bireylerin bütünleşmesi eğitim ortamlarında ve öğrenme çevrelerinde evrensel tasarım ilkelerinin uygulanması ile olasıdır. Evrensel tasarım ilkeleri; öğrencilere bilgi edinme ve öğrenme için seçenekleri çeşitlendirmeyi, öğrenciye bildiklerini sergilemeleri için zayıf ve güçlü yanları göz önünde bulundurularak düzenlenmiş yollar sunmayı, öğrencinin ilgi alanlarından yola çıkarak, onların kendilerini tanımlarını sağlamayı

ve sınıf yönetimini sağlayarak öğrenmeye motive etmeyi içerir. Bu kapsamda eğitim ve öğretim sürecinde evrensel tasarım ilkelerini uygularken;

- Öğrencinin, özelliklerine ve ihtiyaçlarına uygun amaçlar belirlenmeli,
- Araç gereçler öğrenci gereksinimlerine göre uyarlanmalı,
- Öğrenme ortamı öğrencileri bağımsızlaştıracak şekilde düzenlenmeli,
- Bağımsız işlevde bulunmayı sağlayacak destek teknolojiler kullanılmalı,
- Öğretim yöntem ve tekniklerini yetersizliğe göre düzenlenmeli,
- Öğretim süreci yetersizlik türü ve öğrencinin güçlü yanlarına göre çeşitlendirilmeli,
- İletişim seçenekleri güçlü yanlarına göre çeşitlendirilmeli
- Değerlendirmede uyarlamalar yapılmalı,
- Öğrencilerin bilgi edinme kaynakları seçeneleştirilmeli ve
- Süreçte aile ve diğer profesyonellerle işbirliği ve ortak çalışma içinde olunmalıdır.

Özetle sınıfta özel gereksinimli bir öğrenci varsa:

- Sosyal kabul çalışmaları
- Ortam Düzenlemeleri
- Araç Gereç Düzenlemeleri
- Öğretimsel Uyarlamalar
  - Öğretim İçeriğinde Uyarlama
    - Ek Öğretim Amaçları
    - Öğretimin İçeriğini Basitleştirme
    - Öğretimin İçeriğini Farklılaştırma
- Öğretim Yönteminde Uyarlama
  - Öğretim Girdisinde Uyarlamalar “Öğretimin Zorluk Düzeyi” (Niceliğinde/Sunuluş Biçiminde/ Araç Gereçte)
  - Öğretim Çıktısında Uyarlamalar “Öğrenciden Beklenen Görevin Zorluk Düzeyi” (Niceliğinde/Sunuluş Biçiminde/ Araç Gereçte)
- Değerlendirme Uyarlamaları
- Öğrencinin Davranışlarının Kontrolü odağında “Sınıf Yönetimi” sağlanmalıdır.

Ancak yukarıdaki düzenlemelere yer verildiği durumda toplumla bütünleşmiş olarak özel gereksinimli öğrenciler de toplumda eşit hak ve olanaklara sahip ve bağımsız işlevde bulunabilen öğrenciler olacaktır. Bu nedenle, temel eğitim programını uygulayan başta öğretmen olmak üzere tüm ilgililer, özel gereksinimli öğrencilere uygun bütünleştirilmiş eğitim ortamları oluşturmalı ve bu yolla özel gereksinimli bireylerin toplumla bütünleştirilmesine katkı sağlamalıdır.

Ders Öğretim Programları

Bu başlık altında, Temel Eğitim Programı içinde yer alan Türkçe, matematik, hayat bilgisi, sosyal bilgiler, fen ve teknoloji, Kıbrıs Türk tarihi, teknoloji ve tasarım, beden eğitimi, müzik ve görsel sanatlar, din kültürü ve ahlak bilgisi, İngilizce derslerine ilişkin ders öğretim programları yer almaktadır. Her ders öğretim programında, gerekçe, ders öğretim programının amacı, program çıktıları, içerik, öğrenme çıktıları, öğrenme çıktılarıyla bağlantılı açıklamalar, temel beceriler, ara disiplinler, öğrenme çıktılarıyla program çıktıları arasındaki bağlantılara yer verilmektedir. Aşağıda alt başlıklar altında ders öğretim programlarının yapısı kısaca açıklanmıştır.

Gerekçe

Ders öğretim programının yapılış gerekçesi, genel yapısı ve niteliği, diğer derslerle bağlantısı, dersin yaşamla ilişkisi 200-250 sözcüğü geçmeyecek şekilde açıklanmıştır.

Ders Öğretim Programın Amacı

Ders öğretim programının amacı, programın nasıl bir öğrenen profili istediğini ortaya koyan genel bir ifadedir. Programın amacı, tek bir cümleyle ifade edilmiştir.

Ders Öğretim Programının Çıktıları

Ders öğretim programı çıktıları, program sonunda öğrencinin hangi niteliklerle/yeterliliklerle donanmış olacağını tanımlayan ifadelerdir. Program çıktılarını belirlemek için öncelikle alana ilişkin gereksinim analizi yapılmıştır. Gereksinim analizi sonucunda, olası program çıktıları belirlenmiştir. Olası program çıktıları, belirlenen ölçütlere uygunluk açısından (örneğin; etik kuralların dikkate alınıp alınmadığı, gerçekçi dile getirilip getirilmediği gibi) değerlendirilip kesinleşmiş ders öğretim programı çıktıları yazılmıştır. Ders program çıktılarının dersin amacıyla tutarlı olmasına, olabildiğince 10-15 ifadeyi geçmemesine, gerçekçi ve ulaşılabilir nitelite olmasına, açık, gözlenebilir ve ölçülebilir olmasına dikkat edilmiştir.

İçerik

Bu aşamada, ders öğretim programının özellikleri dikkate alınarak içerik belirlenmiştir. İçerik oluştururken önce öğrenme alanları, sonra öğrenme alanlarına uygun üniteleri belirlenmiştir. Yine alana uygun olarak bazı programlarda içerik yalnızca bağımsız üniteler biçiminde oluşturulmuştur. Dersin yapısına göre sarmal ya da doğrusal programlama yaklaşımlarından biri kullanılmıştır. Görsel sanatlar dersi öğretim programında ise kübik programlama yaklaşımı tercih edilmiştir. Üniteler belirlendikten sonra, sıra ünitelere ilişkin olarak öğrenme çıktılarının yazılmasına gelmiştir.

Öğrenme Çıktıları

Öğrenme çıktıları dersin sonunda öğrencilerin sergilemesi gereken özellikleri ifade eder. Öğrenme çıktıları planlı, düzenli öğrenme-öğretme yaşantıları yoluyla bireylere

kazandırılması düşünülen bilgiler, yetenekler, beceriler, tutumlar, ilgiler ve alışkanlıkların ifadesidir. Öğrenme çıktıları yazılırken; dersin süresine, öğrenci özelliklerine, çok ayrıntıya yer vererek çok fazla sayıda olmamasına dikkat edilmiştir.

Öğrenme çıktıları aşağıdaki ölçütler dikkate alınarak değerlendirilmiştir. Öğrenme çıktıları;

- Üst düzey düşünme becerilerini geliştirecek nitelikte midir?
- Öğrenci için gerçekten değerli midir?
- Öğrencilerin düzey ve özelliklerine uygun mudur?
- Öğrenme-öğretme ilkeleriyle uyumlu mudur?
- Ders öğretim programı çıktılarıyla tutarlı mıdır?
- Açık ve anlaşılır yazılmış mıdır?
- Birbirlerini destekler nitelikte midir?
- Gerçekleştirilebilecek nitelikte midir?

Her üniteye ilişkin öğrenme çıktıları yazıldıktan sonra, aşağıdaki çizelgede olduğu gibi, (Çizelge 1) öğrenme çıktılarına ilişkin olarak açıklamalara yer verilmiş; temel kavramlar, öğrenme çıktılarıyla ilişkili olarak programın temel aldığı beceriler ve ara disiplinler yazılmıştır.

Çizelge 1

Ünite ile İlgili Öğrenme Çıktıları, Açıklamalar, Temel Kavramlar, Beceriler, Ara Disiplinleri Gösteren Örnek Çizelge

	Öğrenme Çıktıları	Açıklamalar	Temel Kavramlar	Beceriler	Ara Disiplinler
ÜNİTE					

Ders Öğretim Programı Çıktıları ve Öğrenme Çıktıları İlişkisi

Öğrenme çıktıları yazıldıktan sonra, ünitelerle ilgili her bir öğrenme çıktısının hangi ders öğretim programı çıktısı/çıktılarıyla ilişkili olduğu belirlenmiştir. Bu süreç, dersin

programa nasıl katkıda bulunduğunun görülmesine ya da dersin programa olan katkısını artırmak için öğrenme çıktılarının yeniden gözden geçirilmesine katkı sağlamıştır.

Öğrenme Çıktıları ve Temel Beceriler Arasındaki İlişkiler

Öğrenme çıktıları yazıldıktan sonra, öğrenme çıktılarıyla programdaki temel beceriler ve bunların göstergeleri arasındaki ilişkiler kurulmuş ve programda belirtilmiştir.

Öğrenme Çıktıları ve Ara Disiplinler Arasındaki İlişkiler

Öğrenme çıktıları yazıldıktan sonra, öğrenme çıktılarıyla ara disiplinler arasındaki ilişkiler kurulmuş ve programda belirtilmiştir.

Yukarıda genel yapısı açıklanan ders öğretim programları, ekte verilmiştir.

Kaynakça

- Behçet, H. (1969). *Kıbrıs Türk maarif tarihi (1571-1968)*. Lefkoşa: Halkın Sesi Yayınları.
- Çağlar, M. & Reis, O. (2007). *Çağdaş ve küryerel eğitim planlaması*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Doğanay, A. (2007). Üst düzey düşünme becerilerinin öğretimi. A. Doğanay (ed.), *Öğretim ilke ve yöntemleri* (s.279-331). Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Fedai, H. (1993). Dil devriminin ilk 10 yılında Kıbrıs'tan saptamalar. *Yeni Kıbrıs* 9: 34-38.
- Kıbrıs Cumhuriyeti Anayasası. (1960). *Kıbrıs Hükümet Matbaası*, 16 Ağustos 1960.
- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Anayasası. (1985). *KKTC Resmi Gazete*, 5 Mayıs 1985.
- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Milli Eğitim Yasası. (1985). *KKTC Resmi Gazete*, 51, 11 Haziran 1986.
- Milli Eğitim Bakanlığı (KKTC MEB) (2005). *Kıbrıs Türk eğitim sistemi*. Lefkoşa.
- Orr, J. WC. (1972). *Cyprus under British rule*. London: Zeno Publisher.
- Süha, A. (1971). Kıbrıs Türk maarif tarihi. *Milletler arası birinci Kıbrıs tetkikleri kongresi*. Ankara: Türk Kültürü Araştırma Enstitüsü.
- Türkiye Cumhuriyeti Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Programları (TC MEB) (2005)*. ttkb.meb.gov.tr/program2.aspx adresinden elde edildi.
- Weir, WW. (1952). *Education in Cyprus, some theories and practices in education in the island of Cyprus*. Nicosia: Cosmos Press.

KKTC

MİLLÎ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANLIĞI

**HAYAT BİLGİSİ DERSİ ÖĞRETİM
PROGRAMI**

(1. - 3. SINIFLAR)

2016

TEPGEP Sorumlusu

Dr. Havva Dağsever

TEPGEP Yürütücüsü

Prof.Dr. Ahmet Pehlivan

Proje Danışmanları

Prof.Dr. Müfit Kömleksiz

Prof.Dr. Buket Akkoyunlu

Akademik Danışmanlar

Prof.Dr. Müfit Kömleksiz

Prof.Dr. Fitnat Kaptan

Dr. Nihat Ekizoğlu

Dr. Müge Taçman

Komisyon

Uzm. Mustafa Oygur

Uzm. Mutlu Devecioğlu

Milhan Burukhan Örses

Esra Uluçaylı

Bu program, Temel Eğitim Program Geliştirme Projesi (TEPGEP) kapsamında geliştirilmiş ve KKTC Millî Eğitim ve Kültür Bakanlığı, Talim ve Terbiye Dairesi tarafından KKTC ilkokullarında 2016-2017 öğretim yılından itibaren kullanılması için hazırlanmıştır.

HAYAT BİLGİSİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI GİRİŞ

Gerekçe

Hayat Bilgisi dersi öğrencinin; yaşamı ile bağ kurmasını, problem çözme gücünü, yaratıcılığını aynı zamanda gözlem, araştırma, inceleme yapma becerilerinin geliştirilmesini sağlayan dinamik bir derstir.

Hayat Bilgisi program çıktıları, çocukların deneyim dünyasına uygun olarak birey, sağlık, doğa, toplum çerçevesinde seçilmiş ve konular etrafında yoğunlaşmıştır.

Program çıktıları özellikle çocuğun kendini -birey merkezinde- psikolojik ve fiziksel olarak tanıması üzerine odaklanmıştır. Bu türden bir yaklaşım öğrencinin kendiyile ilgili öz-güven, öz-saygı, öz-denetim ve öz-benlik geliştirerek çevresini anlamlandırmasına yardımcı olacaktır.

Hayat Bilgisi Dersi Programı'nda çocukların kendilerini tanımalarına, anlamalarına, değerli ve sevilen birer birey olarak hissetmelerine ve içsel gelişimlerini geliştirmelerine önem verilmektedir. Bu içsel gelişim öz-değer ve özgüveni destekleyecek birtakım fırsatlar (kendi hedeflerini belirleme, değerlendirme ve kendi kişisel davranışlarını yönetebilme) sunar. Ayrıca öz-yeterlilik duygusunun geliştirmesi ile çocukların kendi kişisel denetimini sağlama, hareketlerini, kararlarını kontrol edebilme, kendi başına öğrenebilme imkânı sağlanmış olur. Hazırlanan Hayat Bilgisi Dersi Programı'nda, çocukların kişisel özelliklerinin ve becerilerinin geliştirmesi (duygularını yönetebilme, çatışmaları çözebilme ve yeni durumlarla başa çıkabilme) ön plana çıkarılmıştır. Ayrıca bu programda çocukların alacakları karar ve davranışlarla kendi sağlıklarından sorumlu olduklarının bilincinde olmaları amaçlanmıştır. Gelişmiş iletişim becerilerine sahip çocuklar, saygı göstermeyi, değer vermeyi ve anlayışlı olmayı öğrenirler. Öğrenciler kişiler arası gelişim sağlandığında daha kolay ilişki kurabilir ve bunu sürdürebilir ayrıca insan ilişkilerinde dürüstlüğün ve güvenin önemli bir erdem olduğunun bilincinde olurlar. Programda, öğrencilerin sosyal ilişkilerde diğer insanlara değer vermeyi ve sağlıklı iletişim kurmayı öğrenmesi ana hedefler arasındadır.

Yukarıda belirtilen gerekçeler doğrultusunda öğrencilere, bireysel farklılıklarını, gelişim özelliklerini ve yeteneklerini göz önüne alan; fiziksel, duygusal, sosyal ve zihinsel yönden sağlıklı gelişimlerini destekleyen eğitim fırsatları yaratılmalıdır. Çocukların sağlıklı bir birey olarak gelişimine fırsat tanımak için yaşadığımız çağ ve ülke gerçekleriyle çocukların ihtiyaçlarını dikkate alan, aile katılımını destekleyen, öğrenciyi merkeze alan, toplumun

ihtiyaçlarını önemseyen, her çocuğun bireysel farklılıklarını gözeten ve geliştirilmesini destekleyen bir hayat bilgisi programının geliştirilmesi ülkemiz için bir gereklilik olmuştur.

Amaç

Bu programın amacı, kendini tanıyan ve seven, tehlike ve istismardan korunabilen, sağlıklı ve düzenli yaşama alışkanlığı kazanmış, iletişim becerileri gelişmiş, çevresindeki olgu ve olayları gözlemleyen, duyarlı olan, problem çözen, sorumluluklarını bilen, etik ve estetik duygusu gelişmiş, tutumlu, ülkesini seven, haklarının farkında olan bireyler yetiştirmektir.

Program Çıktıları

1. Kendini tanıy ve öz-denetimini sağlar.
2. Kendine ilişkin öz- benlik, öz-saygı ve öz-güven geliştirir.
3. Kendini tehlike ve istismardan koruma yollarını açıklar.
4. Trafik kurallarını kavrar ve bu kurallara uyararak güvenliğini sağlar.
5. Vücudunu tanıy ve sağlığını koruma sorumluluğunun önemini açıklar.
6. Kendini ifade eder, ailesi, arkadaşları ve çevresi ile sağlıklı iletişim kurar.
7. Doğa olaylarının yaşam üzerine etkilerini kavrayarak doğaya ve çevreye zarar verecek davranışlardan kaçınır, çevresini güzelleştirir.
8. Kendine ve çevresine karşı sorumluluklarını yerine getirir
9. Parasını ihtiyaçlarına göre hesaplı harcar, eşyaları ekonomik olarak kullanır, korur ve israfın doğal kaynakları tüketebileceğinin farkına varır.
10. Farklı meslek gruplarını tanıy.
11. Ülkesinin vatandaşı olmaktan gurur duyarak kültürünü benimser, sahip çıkar ve farklı kültürlerle saygı duyar.
12. Demokrasiyi bir yaşam biçimi olarak benimser.
13. Ülkesinin önde gelen sporcu, yazar ve sanatçılarını tanıy.
14. Atatürk ilke ve devrimlerini benimser, Kıbrıs Türk Liderlerini tanıy.

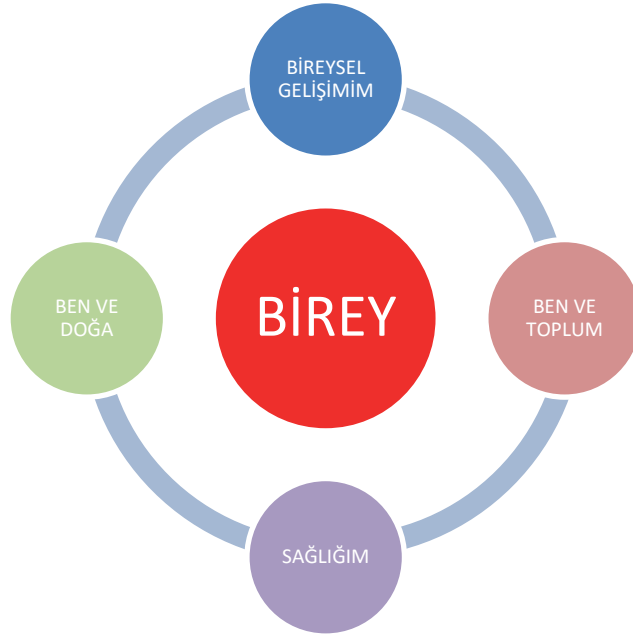
Öğrenme Çıktılarının Program Çıktılarına Dağılımı

Program çıktıları	Öğrenme Çıktıları		
	Birinci sınıf	İkinci Sınıf	Üçüncü Sınıf
1. Kendini tanıyarak ve öz-denetimini sağlar.	1.1.1, 1.1.2, 1.1.3, 1.1.4,1.1.5,1.1.6, 1.1.7,1.1.8,1.1.9	2.1.1, 2.1.2, 2.1.3, 2.1.4, 2.1.5, 2.1.6,	3.1.1, 3.1.2, 3.1.3, 3.1.4, 3.1.5, 3.1.6, 3.1.7, 3.1.8, 3.1.9
2. Kendine ilişkin öz- benlik, öz-saygı ve öz-güven geliştirir.	1.1.1, 1.1.2, 1.1.3, 1.1.4,1.1.5, 1.1.6,1.1.7,1.1.8,1.1.9	2.1.1, 2.1.2, 2.1.3, 2.1.4, 2.1.5, 2.1.6,	3.1.1, 3.1.2, 3.1.3, 3.1.4, 3.1.5, 3.1.6, 3.1.7, 3.1.8, 3.1.9
3. Kendini tehlike ve istismardan koruma yollarını açıklar	1.1.10, 1.1.11, 1.1.12, 1.2.16, 1.4.1, 1.4.2, 1.4.3,	2.1.6, 2.2.3, 2.2.4, 2.2.5, 2.2.6, 2.2.7,	3.1.6, 3.1.7, 3.1.8, 3.1.9, 3.4.1, 3.4.2, 3.4.3,
4. Kuralları kavrar ve bu kurallara uyarak güvenliğini sağlar.	1.1.10, 1.1.11, 1.1.12, 1.2.15, 1.4.1,	2.1.7, 2.1.8, 2.2.5, 2.2.6, 2.2.7, 2.2.8, 2.2.12,	3.2.1, 3.2.2, 3.2.3, 3.2.4, 3.2.5, 3.2.6, 3.2.17, 3.2.18, 3.2.19, 3.4.1, 3.4.2, 3.4.3, 3.4.4, 3.4.5,
5. Vücudunu tanıyarak ve sağlığını koruma sorumluluğunun önemini açıklar.	1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.2.4, 1.2.5, 1.2.6, 1.2.7, 1.2.8, 1.2.9, 1.2.10, 1.2.11, 1.2.12, 1.2.13, 1.2.14, 1.2.15,	2.2.1, 2.2.2, 2.2.3, 2.2.4, 2.2.5, 2.2.6, 2.2.7, 2.2.8,	3.2.1, 3.2.2, 3.2.3, 3.2.4, 3.2.5, 3.2.6, 3.2.7, 3.2.8, 3.2.9, 3.2.10,

	1.2.16, 1.3.7,	2.2.11, 2.2.12, 2.2.13, 2.2.14,2.2.15, 2.2.16, 2.2.17, 2.2.18, 2.3.11,	3.2.11, 3.2.12, 3.2.13, 3.2.14, 3.2.15, 3.2.16, 3.2.17, 3.2.18, 3.2.19, 3.4.20,
6. Kendini ifade eder, ailesi, arkadaşları ve çevresi ile sağlıklı iletişim kurar. İletişim ve ulaşım araçlarını tanır ve kullanır	1.1.7, 1.4.4, 1.4.5, 1.4.6, 1.4.7, 1.4.8, 1.4.9, 1.4.10, 1.4.11, 1.4.12, 1.4.18, 1.4.20,	2.4.1, 2.4.2, 2.4.3, 2.4.4, 2.4.5, 2.4.6, 2.4.21,	3.4.6, 3.4.7, 3.4.8, 3.4.9, 3.4.10, 3.4.12, 3.4.14, 3.4.24, 3.4.38,
7. Doğa olaylarının yaşam üzerine etkilerini kavrayarak doğaya ve çevreye zarar verecek davranışlardan kaçınır, çevresini güzelleştirir.	1.3.1, 1.3.2, 1.3.3, 1.3.4, 1.3.5, 1.3.6,	2.3.1, 2.3.2, 2.3.3, 2.3.4, 2.3.5, 2.3.6, 2.3.7, 2.3.8, 2.3.9, 2.3.10, 2.3.12,	3.3.1, 3.3.2, 3.3.3, 3.3.4, 3.3.5, 3.3.7, 3.3.8, 3.3.9, 3.3.10, 3.3.11, 3.3.12, 3.4.1, 3.4.2, 3.4.15, 3.4.16,
8. Kendine ve çevresine karşı sorumluluklarını yerine getirir	1.1.13, 1.2.8, 1.2.9, 1.2.10, 1.2.11, 1.2.12, 1.2.13, 1.2.14, 1.3.5, 1.3.6, 1.3.7, 1.4.19,	2.1.7, 2.1.8, 2.2.3, 2.2.4, 2.2.13, 2.2.14, 2.2.15, 2.2.16, 2.2.17, 2.2.18, 2.3.10, 2.3.11, 2.3.12, 2.4.20, 2.4.21,	3.2.4, 3.2.5, 3.2.6, 3.3.1, 3.3.2, 3.3.3, 3.3.4, 3.3.6, 3.4.10, 3.4.11, 3.4.12, 3.4.20,

9. Parasını ihtiyaçlarına göre hesaplı harcar, eşyaları ekonomik olarak kullanır, korur ve israfın doğal kaynakları tüketebileceğinin farkına varır.	1.1.14, 1.4.13, 1.4.14, 1.4.15, 1.4.16,	2.1.9, 2.4.9, 2.4.10, 2.4.11,	3.4.13, 3.4.21, 3.4.22, 3.4.23, 3.4.28, 3.4.29, 3.4.30, 3.4.31, 3.4.32,
10. Farklı meslek gruplarını tanıır.	1.4.16, 1.4.17,	2.4.12, 2.4.13,	3.4.31, 3.4.32,
11. Ülkesinin vatandaşı olmaktan gurur duyarak kültürünü benimser, sahip çıkar ve farklı kültürlerle saygı duyar.	1.3.8, 1.4.20, 1.4.21, 1.4.22, 1.4.23,	2.3.2.2.4.7, 2.4.8, 2.4.17, 2.4.18, 2.4.19, 2.4.20, 2.4.21,	3.4.17, 3.4.18, 3.4.25, 3.4.26, 3.4.27, 3.4.33, 3.4.34, 3.4.35,
12. Demokrasiyi bir yaşam biçimi olarak benimser.	1.1.4, 1.4.19,	2.4.14, 2.4.15, 2.4.21,	3.4.19, 3.4.21, 3.4.22, 3.4.23, 3.4.36, 3.4.37,
13. Ülkesinde ve dünyada önde gelen sporcu, yazar ve sanatçıları tanıır.		2.4.16,	3.4.25, 3.4.26, 3.4.42,
14. Atatürk ilke ve devrimlerini benimser, Kıbrıs Türk Liderlerini tanıır.	1.4.24, 1.4.25, 1.4.26,	2.4.22, 2.4.23,	3.4.39, 3.4.40, 3.4.41,

İÇERİK

Hayat Bilgisi Programı dört temel öğrenme alanı üzerine kurulmuştur. Bu alanlar: bireysel gelişim, sağlığım, ben ve doğa ve ben ve toplum olarak isimlendirilmiştir. Hayat Bilgisi Programı'nda bireyin yaşına ve gelişim özelliklerine uyumlu olarak edineceği bilgi ve beceriler belirlenen bu öğrenme alanlarında verilmiştir.

DÜZEY: 1. SINIF						
1. ÖĞRENME ALANI: BİREYSEL GELİŞİM						
Program çıktı ilişkisi	İçerik	Öğrenme Çıktıları	Açıklama	Temel Kavramlar	Ara Disiplinler	Beceriler
PÇ. 1 PÇ. 2	Bireysel gelişim	1.1.1 Fiziksel ve duygusal özelliklerini açıklar	Fiziksel ve duygusal özelliklerini fark ederek kendini tanıması ve tanıtması üzerinde durulacak. <ul style="list-style-type: none"> Fiziksel özellikleri yönünden: Saç rengi, göz rengi, boy, kilo, cinsiyet, ayakkabı numarası vb. Duygusal özellikleri yönünden: Neşeli, hareketli, sessiz sakin, öfkeli, şakacı, uysal vb. 	Bedensel değişim Fiziksel değişim Duygu		Kişisel ve Sosyal Yetkinlik
PÇ. 1 PÇ. 2	Bireysel gelişim	1.1.2 İlgili duyduğu alanları açıklar	Öğrencinin ilgi duyduğu alanların neler olduğu üzerinde konuşulacak. <ul style="list-style-type: none"> Yapmaktan zevk aldığı/ yapmaktan hoşlanmadığı etkinlikler Sevdikleri /sevmedikleri 			Kişisel ve Sosyal Yetkinlik
PÇ. 1 PÇ. 2	Bireysel gelişim	1.1.3 İnsanlar arasındaki benzerlik ve farklılıkları açıklar	Bireyler arasındaki benzerlik ve farklılıkların doğal olduğu üzerinde durulacak.	Benzerlik Farklılık		Kişisel ve Sosyal Yetkinlik
PÇ. 1	Bireysel	1.1.4 Kendisi ile diğer	Arkadaşlarıyla benzer ve farklı	Hoşgörü		Kişisel ve

PÇ. 2 PÇ. 12	gelişim	bireyler arasındaki benzerlik ve farklılıkları açıklar	yönlerini keşfetmeleri sağlanarak herkesin farklı özelliklerinin yaşamına renk kattığına değinilecek.			Sosyal Yetkinlik
PÇ. 1 PÇ. 2	Bireysel gelişim	1.1.5 Hayallerini ifade eder	Hayallerinin ve tercihlerinin belirlenmesi üzerinde durulacak. <ul style="list-style-type: none"> Kısa/ uzun vadeli hayaller kurma(Teneffüs, hafta sonu vs.) 	Gelecek Hayal Kurma Planlama		Yaratıcı Düşünme Kişisel-sosyal Yeterlilik
PÇ. 1 PÇ. 2	Bireysel gelişim	1.1.6 Duyu organları aracılığıyla çevresindeki kişi nesne ve olaylar arasındaki ilişkileri açıklar	Duyuları aracılığıyla çevresinde gelişen olgu olay ve nesnelerin yaşamı üzerindeki etkilerinin farkına varılarak, yaşamını ona göre düzenleyerek kendini koruyabilmesi üzerinde durulacak.		Trafik ve Güvenlik	Kişisel ve sosyal Yeterlilik
PÇ. 1 PÇ. 2 PÇ. 6	Bireysel gelişim	1.1.7 Karşılaştığı bir duruma da sorunla ilgili duygu ve düşüncelerini özgürce ifade eder	İhtiyaç duyduğu zaman çekinmeden yardım isteme becerisinin geliştirilmesi üzerinde durulacak. <ul style="list-style-type: none"> Durumlar ve olaylar karşısında düşüncelerini, görüşlerini ve hissettiklerini çekinmeden (kırıcı olmadan) ifade edebilme 	Ben dili Sen dili		Kişisel ve Sosyal Yeterlilik İşbirliği

PÇ. 1 PÇ. 2	Bireysel gelişim	1.1.8 Değişimin kendi yaşamı üzerindeki etkilerini açıklar	Değişimin doğal bir süreç olduğu üzerinde durulacak. <ul style="list-style-type: none"> Büyüme sonucunda bedensel değişikliklerin olması, Bedensel değişim sonucunda ise ayakabıların ve giysilerin küçülmesi vb. 	Değişim Büyüme Arkadaşlık Bedensel değişim	Kişisel ve Sosyal Yetkinlik Problem çözme
PÇ. 3 PÇ. 4	Bireysel gelişim	1.1.9 Çevresel tehlikeleri fark eder 1.1.10 Tehlikeli durumlara yol açan etmenleri açıklar 1.1.11 Tehlike ve istismardan korunma yollarını açıklar	Tehlike ve istismara neden olan durumlar ve kendini bu tehlikelerden koruma yolları üzerinde durulacak. <ul style="list-style-type: none"> Kaybolma, yalnız kalma, rahatsız edici dokunuşlar, saklanması zor sınırlar, kendini endişeye sokan rahatsız edici duygular, tanımadığı kişilerden gelen teklifler, güvenli olmayan yerler Tehlikeli durumlarda yapılacaklar (aile, öğretmen, polis vb.) 	Güvenlik Tehlike	Güvenlik Problem Çözme
PÇ. 8	Bireysel gelişim	1.1.12 Davranışlarında etik kurallara uymanın önemini kavrar	Etik davranışların neler olabileceği konusunda farkındalık yaratılarak arkadaşları, ailesi ve yakın	Etik davranış Güvenirlik	Kişisel ve Sosyal Yetkinlik Dayarlı ve Etkin Vatandaşlık

PÇ. 9	Bireysel gelişim Ben ve Toplumla da ilişkilendirilebilir.	1.1.13 Zaman yönetiminin önemini kavrar	<p>Programlı olmanın önemine değinilecek.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yapacağı işleri öncelik sırasına göre planlama ve • Gerekli planlamayı yaparak oyuna, okula, aileye ve diğer etkinliklere yeterli zamanın 	<p>Programlı olmanın önemine değinilecek.</p> <ul style="list-style-type: none"> • İyi ve kötü davranışlar, • Verilen sözün tutulmasının önemi, • Güvenilirlik, dürüstlük, doğruyu söyleme, • Başkalarının sırasına saygı gösterme, • Başkasının fikrini veya ürettiğini üstlenmeme, • Başkalarının eşyalarını kullanırken izin isteme ve kişisel alanına saygı gösterme, • Oyun oynarken, spor yaparken hileye başvurmama, kazanmak kadar kaybetmenin de doğal olduğu vb. 	<p>çevresiyle ilişkilerinde etik değerlerin gözetilmesi üzerinde durulacak.</p>	Dürüst Söz vermek		
-------	---	---	--	---	---	-------------------	--	--

			kalacağının farkındalığı kazandırılacak.			
2. ÖĞRENME ALANI: SAĞLIĞIM						
PÇ. 5	Sağlığım	1.2.1 Vücudunu güçlü ve sağlıklı tutma yollarını açıklar	Düzenli uyku, dinlenme, düzenli egzersiz yapma, doğru duruş üzerinde durulacak. Düzenli su içme, katkı maddesi içeren besinlerden uzak durma, doğal yollardan beslenmenin öneme değinilecekve dengeli beslenme ile ilişki kurulacak.	Doğru duruş, Dengeli Beslenme,K atkı maddesi (doğal olmayan tatlandırıcılar, af, koruyucular , gıda boyaları)		Sağlığını koruma
PÇ. 5	Sağlığım Bireysel gelişim ilişkili çıktı: 1.1.10; 1.1.11	1.2.2 Kendinin ve başkalarının güvenliği için dikkat etmesi gereken kuralların farkında olur. 1.2.3 Vücuda zarar verici davranışların getireceği sonuçları kestirir.	Okulda, sınıfta ve okul dışında hem kendinin hem de başkalarının vücuduna zarar verecek davranışların neler olabileceği üzerinde durulacak. Kendi ve başkalarının vücudunun neden önemli olduğu açıklanarak, zararlı hareket ya da durumların neler olduğunun belirlenmesi üzerinde durulacak.			

PÇ. 3 PÇ. 5	Sağlıgım (güvenlik)	1.2.4 Basit yararlanmalarda yapılması gereken işlemleri açıklar.	İlk yardımda, özellikle kanamalı durumlarda hijyen koşullarının sağlanması. Örneğin, arkadaşının kanayan yarasına çıplak elle dokunulmaması gerektiği üzerinde durulacak	İlk yardım	Trafik ve Güvenlik	Problem çözme
PÇ. 5	Sağlıgım	1.2.5 Besinleri sınıflandırır	Yiyecekleri hayvansal ve bitkisel olarak sınıflandıracak.	Bitkisel yiyecek Hayvansal yiyecek		
PÇ. 5	Sağlıgım	1.2.6 Yiyeceklerin insan yaşamı üzerine etkilerini açıklar	Aşırı yağ, şeker içeren besinleri, yapay gıda maddeleri içeren gıdaları tüketmenin obeziteye neden olabileceği üzerinde durulacak.	Obez Obezite	Trafik ve Güvenlik	
PÇ. 5	Sağlıgım	1.2.7 Beslenmede dengeli, düzenli ve ölçülü olmanın önemini açıklar	Dengeli beslenme ihtiyacı, yeterli miktarda sıvı (su) alımının önemi, kimileri için sağlıksız (alerji durumu) olan besinin kimileri için sağlıklı olduğu konusunda farkındalık yaratılması üzerinde durulacak	Besin piramidi Dengeli beslenme	Trafik ve Güvenlik	
PÇ. 5	Sağlıgım	1.2.8 Yiyecek hazırlarken temizlik kurallarına uymanın önemini açıklar.	Yıkanması, kesilecekse kesilen yerin veya aletin temizliği, bazı maddelerin kolayca bozulabileceği, yiyeceklerin belli bir sürede tüketilmesi gerekliliği, açıkta satılan yiyecekler gibi konulara değinilecek.	Alerji Temizlik	Trafik ve Güvenlik	
PÇ. 5 PÇ. 8	Sağlıgım	1.2.9 Temel hijyen kurallarını uygular.	Kişisel hijyenin önemi üzerinde durulacak. giysilerini koruma,	Kişisel hijyen	Trafik ve Güvenlik	

PÇ. 5 PÇ. 8	Sağlıgım	1.2.10 İlaçların kullanılma koşullarını açıklar. 1.2.11 İlaçların yanlış kullanılmasının getireceği zararları tahmin eder.	dişlerini düzenli fırçalama, el yıkama, vücut temizliği vb. Vücuda ilaç almanın ancak doktor kontrolünde ve belirtilen dozlarda olabileceği kendi kararımızla veya doktor olmayan kişilerin önerileri ile ilaç almanın yanlış olduğu üzerine durulacak.	Doz ilaç	Trafik ve Güvenlik	
PÇ. 5 PÇ. 8	Sağlıgım	1.2.12 Bulaşıcı hastalıklardan korunma yollarını sıralar.	İnsandan insana bulaşabilecek hastalıkların neler olduğu, bulaşıcı hastalıkların hangi yollardan bulaştığı üzerinde durulacak. Hastalıkların yayılmasının önlenmesi için alınması gereken basit tedbirler üzerinde durulacak. Örneğin dinlenme, el hijyeni, arkadaşlarına fazla yaklaşmama, kişisel eşyalarını (mendil, bardak, vs.) paylaşmama gibi durumlara dikkat ederek hem kendi hem de arkadaşının sağlığını korumak için alınabilecek önlemler olduğu üzerinde durulacak.	Bulaşıcı hastalık Hijyen	Trafik ve Güvenlik	
PÇ.5 PÇ. 8	Sağlıgım (güvenlik) Toplumla da ilişkilendirilir.	1.2.13 Acil yardım numaralarının insan yaşamı açısından önemini kavrar. 1.2.14 Acil yardım numaralarını bilir	Acil durumlarda hangi kurum ve kişilerden yardım alınabileceği ve bunların iletişim numaraları üzerinde durulacaktır. 155, 112, 199, 177... Acil yardım numaraları, hangi	Tehlike Acil durum Trafik	Trafik ve Güvenlik	Problem Çözme

		1.2.15 Acil bir durumda ulaşabileceği yakın çevresindeki kişilerin iletişim bilgilerinin edindir.	Acil bir durumda ulaşılmaması gereken kişinin (Anne, baba, abi, abla, velisinin...) adını telefon numarasını ve adresinin bilinmesi ve önemi üzerinde durulacak.		
3. ÖĞRENME ALANI: BEN VE DOĞA					
PÇ.7	Ben ve Doğa	1.3.1 Gök cisimlerini tanıtır	Uzay, Ay, yıldız, dünya ve güneşten söz edilecek.	Ay, yıldız, dünya, güneş, gök cismi, uzay	
		1.3.2 Gece ve gündüz oluşumunu açıklar	Dünyanın kendi çevresinde dönmesini bir simülasyonla veya bir model üzerinde gözlemlenmesi sağlanacak ve bunun sonucunda gece ve gündüz oluşumu açıklanacak.	Gece /gündüz	
PÇ.7	Ben ve Doğa	1.3.3 Mevsimlerin özelliklerini açıklar	Doğa olayları, mevsimler, mevsimlerin özellikleri açıklanacak.	Mevsim Rüzgar Fırtına Sis	
PÇ.7	Ben ve Doğa	1.3.4 Yağış çeşitleri ve	Yağış çeşitleri açıklanacak.	Yağmur	

		aralarındaki ilişkileri açıklar		Kar Dolu		
PÇ.7 PÇ.8	Ben ve Doğa	1.3.5 Düzenli ve düzensiz çevrenin kendi yaşamına etkilerini açıklar	Düzenli bir çevrenin nasıl olması gerektiği üzerinde durulacak. Güzel, temiz, düzenli bir çevrede yaşamın etkileri konusunda farkındalık yaratılacak. Örneğin sınıfın temizlenmesi, temiz tutulması, çiçek yetiştirilmesi, çiçeklerin bakımını yapması vs.			Eleştirel ve yaratıcı düşünme
PÇ.7 PÇ.8	Ben ve Doğa	1.3.6 İnsanın çevresiyle etkileşiminin doğal yaşam üzerindeki etkilerini açıklar	İnsanın içinde yaşadığı çevreyle etkileşim içinde olduğu üzerinde durulacak. Örneğin, çevreyi kirlatmenin sonuçta hem kendini hem de diğer canlıları etkilemesi gibi. İnsan, hayvan ve bitkilerin yaşamlarını sürdürdürebilmeleri için birbirlerine ihtiyacı olmasına değinilecek.	Çevreyle etkileşim		Problem Çözme
PÇ.5 PÇ.8	Ben ve Doğa (Güvenlik)	1.3.7 Deprem anında yapılabilecekleri uygulamalar	Okulda ya da sınıfta, deprem anında yapılması gerekenler açıklanarak, uygulanacak.	Acil durum planı Deprem Hayat üçgeni	Trafik ve Güvenlik	Problem Çözme
4. ÖĞRENME ALANI: BEN VE TOPLUM						
PÇ.3 PÇ.4	Ben ve Toplum	1.4.1 Yakın çevresindeki tehlikeli yerleri, durumları açıklar.	Kaldırımda, kavşakta ve yollarda yaya veya bisikletli olarak uyulması gereken kurallar, yarım	Tehlike Uyarı levhası	Trafik ve Güvenlik	Trafik ve Güvenlik

PÇ. 3	Ben ve Toplum (güvenlik) Bireysel gelişimle de ilişkilendirilebilir.	1.4.2 Zorbalık ve şiddetle karşılaşıldığında başvurulacak kişi ve kurumları açıklar	inşaatlardaki tehlikeler, Kazı ve yol çalışmalarını, Levha ve işaretlere dikkat edilmesi gerektiği üzerinde durulacak	Kavşak Kaldırım	Trafik ve Güvenlik	Problem Çözme
PÇ. 6	Ben ve Toplum	1.4.3 Hatalı davranışın telafisinde özür dilemenin önemini kavrar	Okul içi şiddet, zorbalık durumlarında kime başvuracağını öğrenmesi ve bu durumda yapması gerekenler üzerinde durulacak. (Sınıf kuralları işlenirken, orada geçen kurallarla ilişkilendirilecek)	Zorbalık		
PÇ. 6	Ben ve Toplum	1.4.4 Özrü kabul etmenin bir nezaket ve uzlaşma davranışı olduğunu fark eder	İnsanların hata yapabileceği, hata yapılan durumlarda özür dilemenin gerekliliği üzerinde durulacaktır.	Hata Özür dilemek		İşbirliği
PÇ. 6	Ben ve Toplum	1.4.5 Kendini ifade etmenin yollarını keşfeder	Hatalı davranışını kabul ederek özür dileyen bir kişinin özürünü kabul etmenin olumlu bir özellik olduğunu değinilecek.	Nezaket (kibar olma) Uzlaşma (anlaşma/ barışma)		İşbirliği
PÇ. 6	Ben ve Toplum	1.4.6 Etkin dinlemenin önemini açıklar.	Dil, beden dili, drama, resim, müzik, jestler, mimiklerin insanlarla iletişim kurma yollarından olduğu üzerinde durulacak.	Beden dili Dil Mimikler		Problem çözme Eleştirel düşünme İşbirliği
PÇ. 6	Ben ve Toplum	1.4.6 Etkin dinlemenin önemini açıklar.	Etkin dinlemenin önemi ve gerekliliği üzerinde durulacaktır. İnsanların etkin bir şekilde nasıl	Etkili dinleme		Okuryazarlık

PÇ. 6	Ben ve Toplum	1.4.7 Empati kurmanın insan ilişkileri açısından yeri ve önemini açıklar	dinlendiği örneklerle gösterilip sınıf atmosferi içinde uygulanacak (sorular sorma, başıyla onaylayarak arkadaşını dinlediğini gösterme, göz teması kurma...).	Empati	Kişisel ve Sosyal Yetkinlik İşbirliği
PÇ. 6	Ben ve Toplum	1.4.8 Nezaket ve saygı kurallarını keşfeder 1.4.9 Nezaket kurallarına uymanın kişilerarası iletişim açısından önemini açıklar.	İnsanların adının doğru söylenmesi, başkalarının kişisel eşyalarına saygı duyulması, nezaket ve görgü kurallarının kullanılmasının üzerinde durulacak.	Nezaket Görgü kurallar	İşbirliği
PÇ. 6	Ben ve Toplum	1.4.10 Başlıca iletişim araçlarını açıklar 1.4.11 Teknolojinin iletişim araçlarının gelişimi üzerindeki etkilerini açıklar	Basın, radyo, TV, bilgisayar internet, telefon, gibi iletişim araçlarına değinilecek. Geçmişten günümüze iletişim teknolojilerinde meydana gelen değişimin fark ettirilecek ve bilgi edinme için farklı iletişim araçları olduğuna değinilecek.	İletişim araçları	
PÇ. 9	Ben ve Toplum	1.4.12 Kaynakları ekonomik kullanmanın önemini fark eder	Bilinçli kaynak kullanımı, israf gibi konulara değinilecek. Örneğin; Yiyecek Elektrik Su Kâğıt vb...	İsraf Bilinçli kaynak kullanımı Aile bütçesi	Ekonomik Katılım

PÇ. 9	Ben ve Toplum	1.4.13 Bilinçli tüketicinin ayırt edici özelliklerini açıklar	Kaynakları bilinçli kullanmanın aile bütçesine katkısı üzerinde durulacak. Bir ürünü satın alırken ihtiyacı olup olmadığı, bütçesine uygun olup olmadığı, ürünler üzerindeki kalite işaretlerini algılamaya değinilecek. Ör: alışveriş listesi yapma vs	Bilinçli tüketici	Ekonomik Katılım	Problem Çözme
PÇ. 9	Ben ve Toplum	1.4.14 Paranın bilinçli kullanılmasının önemini tartışır	Cep harçlığını harcarken planlı davranmanın önemi üzerinde durulacak. Aile bütçesi açıklanacak. Tasarruf yaparak para biriktirmenin, daha büyük harcama gerektiren ihtiyaçları karşılamaya imkân sağlayacağı üzerinde durulacak.	Tutumluluk Tasarruf Aile bütçesi Tüketici	Ekonomik Katılım	Problem Çözme
PÇ. 9 PÇ. 10	Ben ve Toplum	1.4.15 Para kazanmak için çalışmak gerektiğini açıklar	Nasıl para kazanıldığı, iş yaşamı ve meslekler ve açıklamaları üzerinde durulacak. Paranın tanımlanması ve işlevi açıklanacak.	Meslek İş yaşamı	Ekonomik Katılım	
PÇ. 6	Ben ve Toplum	1.4.16 Arkadaşlığın önemini açıklar	Arkadaşlığın insan yaşamındaki önemi üzerinde durulacak. Ör. Arkadaşlarla geçirilen keyifli zamanın önemi, Sır saklama, arkadaşını sevmesi, yalan söylememesi, arkadaşıyla oynaması, arkadaşına yardım etmesi...	Arkadaş		
PÇ. 8	Ben ve Toplum	1.4.17 Toplum içinde birlikte	Örneğin tiyatro oyunu izlerken	Görgü		Kişisel ve

PÇ. 12	Toplum	yaşamının gerektirdiği kurallara uymanın önemini açıklar	sessiz olunması, cep telefonunun kapalı olması, trafikte kurallara uyma, saygı gösterme, deniz kenarında, piknik alanında çevreyi temiz tutma ,toplu taşıma araçlarında (otobüs vs.) kurallara uyma...	kuralları	Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık	Sosyal Yetkinlik
PÇ. 6 PÇ. 11	Ben ve Toplum	1.4.18 Aile üyeleri arasındaki ilişkileri açıklar	<p>Çekirdek aile tanıtılacak.</p> <p>Evinde yaşayan aile bireyleri tanıtılacak.</p> <p>Aile bireyleri hakkında konuşulacak.</p> <p>Aile içi yardımlaşma ve güven üzerinde durulacak.</p> <p>Aile bireyleri arasında iletişim, işbirliği, aile ile yapılabilecek eğlenceli faaliyetler üzerinde durulacak.</p>	<p>Anne</p> <p>Baba</p> <p>Kız Kardeş</p> <p>Erkek</p> <p>Kardeş</p> <p>Çekirdek aile</p> <p>Geniş aile</p> <p>Amca dayı</p> <p>hala teyze</p> <p>yenge</p> <p>yeğen</p> <p>kuzen nene</p> <p>dede</p> <p>büyükbaba</p> <p>büyükanne</p> <p>Babaanne</p> <p>anneanne</p>		
PÇ.11	Ben ve Toplum	1.4.19 Yaşadığı ülkenin başlıca coğrafi özelliklerini tanıtır	Kıbrıs'ın ada oluşu, dağları, doğal güzellikleri, adaya özgü hayvanlar ve bitkiler açıklanacak	<p>Ada</p> <p>Dağlar</p> <p>Bitkiler</p> <p>Hayvanlar</p>		
PÇ.11	Ben ve Toplum	1.4.20 Ülkesinin başlıca	Gelenek ve göreneklerimiz neler	Kültür	Duyarlı ve	

	Toplum	kültürel özelliklerinin farkında olur	olduğuna değinilecek. Tarihi yerler, yemekler, oyunlar vb. konulara değinilecek.	Kültürel farkındalık	Etkin Vatandaşlık	
PÇ 11	Ben ve Toplum	1.4.21 Ülkesinin temel sembollerini tanıır 1.4.22 Bir yurttaş olarak ulusal gün ve etkinliklere katılımın anlamını açıklar	KKTC'de yaşadığına vurgu yapılacaktır. Milli günler, etkinlikler, kutlamalar aktivitelere katılmanın getireceği birlik bütünlük üzerinde durulacaktır. Milletini, Milliyetini, Dinini, Bayrağı, Milli Marşı'nı, Başbakan'ın adı, Cumhurbaşkanı'nın adı, başkentini adı, şehirleri kimlik kartı vs. gibi konulara değinilecek.	KKTC Ülke Milli Gün Bayram Dini bayram Milli marş	Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık	
PÇ. 14	Ben ve Toplum	1.4.23 Rauf Raif Denktaş'ın ülkemiz için yeri ve önemini açıklar	Rauf Raif Denktaş'ın kim olduğu ile ilgili bilgi verilecek. Tarihimiz açısından önemi, ülkemiz için yaptıkları üzerinde durulacaktır. Rauf Raif Denktaş ile ilgili araştırma yaptırılacaktır.	Birinci Cumhurbaşkanı kanı KKTC	Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık	
PÇ. 14	Ben ve Toplum	1.4.24 Dr. Fazıl Küçük'ün ülkemiz için yeri ve önemini açıklar	Dr. Fazıl Küçük'ün kim olduğu ile ilgili bilgi verilecek, ülkemiz için yaptıkları açıklanacak, tarihimizdeki yeri ve önemi üzerinde durulacaktır. Dr. Fazıl Küçük ile ilgili araştırma yaptırılacaktır.	Lider Türk Toplumu Kıbrıs Türkleri Dr. Fazıl Küçük	Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık	
PÇ. 14	Ben ve Toplum	1.4.25 Atatürk'ün yeri ve önemini açıklar	Atatürk'ün hayatı ve devrimleri üzerinde durulacaktır.	Atatürk Devrim	Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık	

DÜZEY: 2. SINIF						
1. ÖĞRENME ALANI: BİREYSEL GELİŞİM						
Program çıktısı ilişkisi	Konular	Öğrenme Çıktıları	Açıklama	Temel Kavramlar	Ara Disiplinler	Beceriler
PÇ. 1 PÇ. 2	Bireysel Gelişim	2.1.1 ilgi ve yetenekleri arasındaki ilişkileri açıklar. 2.1.2 Kendisinin olumlu ve olumsuz yönlerini ifade eder.	Kendinin fiziksel ve duygusal özelliklerini tanıyarak olumlu benlik imgesi geliştirilmesi üzerinde durulacaktır.	Yetenek Dış görünüş (fiziksel özellik) Karakteristik özellik Kuvvetli (güçlü) yön		Kişisel ve Sosyal Yetkinlik
PÇ. 1 PÇ. 2	Bireysel gelişim	2.1.3 Her bireyin fiziksel ve karakteristik olarak tek ve özel olduğunu bilir.	Her bireyin biricik, eşsiz olduğu üzerinde durulacaktır.	Parmak izi		Kişisel ve Sosyal Yetkinlik
PÇ. 1 PÇ. 2	Bireysel gelişim	2.1.4 Bireysel özelliklerini dikkate alarak hayallerinin gerçekleşme olasılıklarını yorumlar.	Kurulan hayallerin gerçekleşmesini sağlamak için yapılması gerekenler üzerinde durulacak Hedeflerine ulaşmak için çaba harcaması gerektiğinin farkına varınması üzerinde durulacak.	Gelecek Hayal Kurma Planlama Kişisel Tercih		Yaratıcı Düşünme Kişisel-sosyal Yeterlik
PÇ. 1	Kişisel gelişim	2.1.5 Duyu	Öğrencilerin, bir durum karşısında duyu	Duyu Organları		

PÇ. 2	/ sezgi	organları aracılığıyla çevresindeki kişi, nesne ve olaylar arasındaki ilişkileri ortaya koyar.	organlarını kullanarak bu durumun farklı boyutları arasındaki ilişkileri kurması üzerinde durulacaktır.			Kişisel- Sosyal Yeterlik
PÇ. 1 PÇ. 2 PÇ. 3	Bireysel gelişim/ güvenlik	2.1.6 Çocuk istismarına neden olabilecek durumları farkeder.	Fiziksel, ruhsal ve duygusal sağlığın önemi vurgulanacak. Örnek olaylar incelenerek tehlike, tehlikeli, hoş gitmeyen durumlar ve bunlarla başa çıkma yolları irdelenecek. Kaybolma , yalnız kalma, güvenilmeyen ve bilinmeyen maddelerle temas; rahatsız edici dokunuşlar, saklanması zor sınırlar, tanımadığı kişilerden gelen teklifler ve güvenli olmayan yerler üzerinde durulacak bu durumlar karşısında neler yapılabileceği irdelenecek.	Güvenlik Tehlike İstismar	Trafik ve Güvenlik	Problem Çözme
PÇ. 4 PÇ. 8	Bireysel gelişim (etik) Ben ve Toplumla da ilişkilendirilebilir	2.1.7 Etik kurallara uygun ve uygun olmayan davranışlar arasındaki farkları açıklar. 2.1.8	Etik davranışın neler olabileceği konusunda farkındalık yaratılarak; tercihlerinde etik değerlere dikkat etme, başkalarının etik olmayan davranışlarını keşfetme, onlarla mücadele etmesi gibi konulara yer verilecek. İyi ve kötü davranışı ayırdına varması, verilen sözün tutulmasına önem vermesi (güvenilir, dürüst insan olabilmek)	Etik Etik davranış Etik olmayan davranış Güvenilir Dürüst Söz vermek		Eleştirel düşünme Kişisel ve Sosyal Yetkinlik

PÇ. 9	Bireysel gelişim/ öz yönetim Ben ve Toplumla da ilişkilendirilebilir.	2.1.9 Günlük/haftalık etkinlikleriyle ilgili zaman planlaması yapar.	Toplum içinde etik kurallara uygun davranmanın önemini yorumlar. vurgulanıp sorumluluk almanın önemine değinilecek. Sınıfta, okulda işbirliği faaliyetlerine katılarak üzerine düşen sorumluluğu yerine getirilmesinin önemine değinilecek. Doğruluk, dürüstlük ve adalet üzerinde durulacaktır. Ailesi, akrabaları ve yakın çevresinde etik değerlere ne kadar önem verildiğini gözlemleyerek, etik davranışların güven duygusunu nasıl güçlendirdiğini ve etik olmayan davranışların da güven duygusunu nasıl zedelediği üzerinde durulacak	Programlı olmak	
-------	--	--	---	-----------------	--

2. ÖĞRENME ALANI: SAĞLIĞIM

PÇ. 5	Sağlığım	2.2.1	Vücudumu zün bölümleri ni ve organlarını bilir.	Duyu Organları ve Görevleri iç Organları	İşitme, görme, tat alma, hissetme, koklama Beyin, kalp, akciğer, mide, böbrek	
PÇ. 5	Sağlığım Bireysel gelişimle de ilişkilendirile bilir.	2.2.2.	Sağlığını koruma sorumluluğun un önemini açıklar.	Her insanın öncelikle kendi sağlığını korumada birinci derecede sorumlu olduğu, kendi davranış ve alışkanlıklarının sağlığı üzerinde etkili olduğu gibi konular üzerinde durulacaktır.	Sorumluluk	Trafik ve Güvenlik
PÇ. 3 PÇ. 5 PÇ. 8	Sağlığım Ben ve Toplum ve Bireysel gelişimle de ilişkilendirile bilir	2.2.3. 2.2.4.	Vücuda zarar verebilecek davranışları açıklar. Vücuda zarar verici davranışların getireceği sonuçları kestirir.	Okulda, sınıfta ve okul dışında hem kendinin hem de başkalarının vücuduna zarar verecek davranışların neler olabileceği ve bunlardan kaçınılması gerektiği üzerine durulacak Saygı gösterilmediğinde neler olabileceği üzerine tartışılacak	Sorumluluk Saygı	Trafik ve Güvenlik
PÇ. 3 PÇ. 4 PÇ. 5	Sağlığım	2.2.5.	Bulaşıcı hastalıklardan korunmak için alınacak	Hem kendinin hem de çevresindekilerin sağlığını korumak için alınması gereken önlemler üzerinde durulacak. Grip salgınından korunmak için yapılması	Bulaşıcı hastalık	Trafik ve Güvenlik

PÇ. 3 PÇ. 4 PÇ. 5	Sağlığım	2.2.6. İlaçları uygun yer ve zamanında kullanmanın önemini açıklar. 2.2.7. İlaçların yanlış kullanılmasının getireceği zararları belirler.	önlemleri saptar. gerekler, soğuk algınlığını önlemek için yapılması gerekenler, hapşırma esnasında yapması gerekenler, tarak, mendil, tırnak makası, giysi gibi kişisel eşyalarını bir başkası ile ortak kullanmaması gerektiği üzerinde durulacak. Verilen bir örnek olaya ilişkin uygulanması gereken korunma yollarını belirlemesi üzerinde çalışmaları yapılacaktır	Doz ilaç	Trafik ve Güvenlik	
PÇ. 4 PÇ. 5	Sağlığım	2.2.8. Temel hijyen kurallarını uygular.	Kişisel hijyenin önemi üzerinde durulacak. Kişisel hijyen deneyimleri, hijyenik yemek yeme alışkanlığı, giyinmede temel beceriler geliştirme ve giysilerini koruma, dişlerini düzenli fırçalama ve koruma, dış bakımı, el yıkama, vücut temizliği gibi	Kişisel hijyen	Trafik ve Güvenlik	

PÇ. 5	Sağlıgım (beslenme)	2.2.9 Besinleri özelliklerine göre sınıflandırır.	Meyve sebze, kahvaltılık yiyecekler, yetiştirilebilen yiyecekler, hayvansal yiyecekler gibi besinlerin çeşitli özelliklerine göre sınıflandırılabileceği üzerinde durulacak	Bitkisel yiyecek Hayvansal yiyecek	
PÇ. 5	Sağlıgım (beslenme)	2.2.10 Besinlerin dengeli beslenmedeki rollerini açıklar.	Atıştırmalıklar, meyve, sebzeler, ikramlar, bazıları için sağlıklı olup bazıları için sağlıksız olan yiyecekler (besin intöleransı /hassasiyeti olanlar) alerjik yiyecekler konusunda farkındalık yaratılacak	Sağlıklı atıştırmalık Gıda alerjisi	
PÇ. 5	Sağlıgım (beslenme)	2.2.11. Sağlıklı beslenme için geniş bir yiyecek seçeneğinin olduğunu keşfeder.	Yiyecekleri gruplara (tahıl, meyve sebze, hayvansal, yağlar ve tatlı) ayırıp besin piramidindeki yerlerinin farkına vardırırlarak sağlıklı beslenme için bu yiyeceklerden yeterince tüketmesinin önemine değinilecek. (ekmek, patates, tahıl, meyve ve sebzeler, süt peynir yoğurt; et balık ve türevleri...)	Besin piramidi	
PÇ. 4 PÇ. 5	Sağlıgım (beslenme)	2.2.12. Yiyecek hazırlarken hijyen kurallarına uymanın önemini savunur.	Meyve ve sebzelerin yıkanması, kesilecekse kesilen yerin veya aletin temizliği, bazı maddelerin kolayca bozulabileceği, açıkta satılan yiyecekler gibi konulara değinilecek.	Hijyen Bakteri	Trafik ve Güvenlik
PÇ. 5 PÇ. 8	Sağlıgım (güvenlik)	2.2.13. Acil yardım numaralarının insan yaşamı	Acil durumlarda hangi kurum ve kişilerden yardım alınabileceği ve bunların iletişim numaralarının	Acil durum Trafik	Trafik ve Güvenlik Problem Çözme

	*Toplumla da ilişkilendirilir.	açısından önemini açıklar. 2.2.14. Acil yardım numaralarını kullanır. 2.2.15. Acil bir durumda ulaşabileceği yakın çevresindeki kişilerin iletişim bilgilerini edinir.	öğrenilmesi üzerinde durulacak. Acil yardım numaraları, hangi durumlarda arandıkları ve bu numaraları gereksiz yere meşgul edilmemesinin önemi üzerinde durulacak (155, 112, 199, 177,101)		
PÇ. 5 PÇ. 8	Sağlğım (güvenlik)	2.2.16. Kazalara neden olabilecek durumların sonuçlarını açıklar.	Güvenlik tedbirlerini almanın bireyin kendisini ve çevresindekileri tehlikeden koruduğu üzerinde durulacaktır. Tehlikeli şeylerle oynamama, makinelerle iş yaparken koruyucu şapka giyme, koruyucu gözlük takma vs. Bir iş yapmadan önce güvenlik tedbirlerini almanın tehlikeden koruduğuna değinilecek. Ayrıca okulda, evde, çiftlikte, suda, kendi ve başkalarının güvenliği için uyulması gereken kurallara dikkat etmesi üzerinde durulacak.	Kaza Güvenlik tedbiri	Trafik ve Güvenlik

PÇ. 5 PÇ. 8	Sağlıgım (güvenlik)	2.2.17. Evde ve okulda tehlikeli maddelerin kendine ve çevresine vereceği zararları açıklar.	Yapay gübre, alkol, deterjan, tarımsal ilaç vb. maddelerin neden zararlı olduğunu neden uzak durması gerektiğine açıklık getirilecek.	Tehlikeli maddeler	Trafik ve Güvenlik
PÇ. 5 PÇ. 8	Sağlıgım (güvenlik)	2.2.18. Düzeyine uygun temel ilk yardım tekniklerini uygular.	Basit yaralanma durumunda yapılacak olanlar üzerinde durulacak Kanayan bölgeye baskı uygulanması Çarpma durumunda ağrı olan bölgeye buz konması gibi... İlk yardım esnasında hijyen koşullarına dikkat edilmesi konuları üzerinde durulacak Drama çerçevesinde canlandırmalar yaptırılacak.	İlk yardım	Trafik ve Güvenlik
3. Öğrenme alanı: Ben ve Doğa					
PÇ. 7	Ben ve Doğa (doğa olayları)	2.3.1. Çevresinde gelişen doğa olaylarını gözlemler	Doğa olayları, mevsimler, mevsimlerin özellikleri, yağış çeşitleri Gece gündüz oluşumu vs. üzerinde durulacak	Gece-gündüz Mevsim Yağmur Fırtına Sis Deprem	

PÇ. 7 PÇ. 11	Ben ve Doğa (ülkenin ayırt edici özellikleri)	2.3.2. Ülkesinin başlıca coğrafi özelliklerini açıklar.	Ülkenin harita üzerinde gösterimi, ada oluşu, yeryüzü şekilleri, iklimi, dağları, flora, faunası gibi değinilecek.	Ada Flora Fauna		
PÇ. 7	Ben ve Doğa (fen maddenin halleri)	2.3.3. Maddeleri hallerine göre sınıflandırır. 2.3.4. Maddelerin şekil değiştirme özelliklerini açıklar.	Madde, maddenin halleri sınıflandırılması üzerinde durulacak Suyun hâl değiştirmesini gözlemleyerek maddenin kaybolmadığını, sadece şekil değiştirdiği açıklanacak Maddenin katı, sıvı ve gaz hâllerini gözlemlenecek Gözlemlerinden hareketle maddeleri sınıflandıracak	Katı Sıvı Gaz Maddenin halleri Donma		Araştırma Öğrenme yi öğrenme Gözlem yapma
PÇ. 7	Ben ve Doğa (dünyanın hareketi)	2.3.5. Dünya'nın hem kendi, hem de Güneş'in çevresinde dönmesi sonucunda meydana gelen olguları belirler.	Dünya'nın hem kendi çevresinde hem de Güneş'in çevresinde dönmesi sonucunda meydana gelen olguların araştırması; Bunlar arasındaki benzerlik ve farklılıkları ayırt etmesi Takvimi kullanarak hava durumundaki değişiklikleri günlük ve haftalık olarak gözlemlenmesi, gözlem sonuçlarını grafiklerle göstermesi yorumlaması üzerinde durulacak	Dünya Güneş		
PÇ. 7	Ben ve Doğa (yönler)	2.3.6. Güneşin hareketleriyle yönler arasındaki	Güneş'in doğuşunu ve batışı gözlemlenerek doğu ve batı kavramlarının kavranması üzerinde durulacak, evini bölümlerini okulda	Güneş Doğu Batı		

PÇ. 7	Ben ve Doğa mevsimler	ilişkileri kurar. 2.3.7. Mevsim değişiklikleri ile hava, su ve toprakta meydana gelen değişiklikler arasındaki ilişkileri açıklar.	sinifının yerini yönlere göre tarif etmesi üzerinde durulacak Mevsim değişikliklerine bağlı olarak hava, su ve toprakta meydana gelen değişiklikleri fark eder. Bu değişimin insan yaşamı üzerindeki etkileri ilişkilendirilerek açıklanacak	Mevsimler Mevsim Değişikliği		
PÇ. 7	Ben ve Doğa (gökyüzü)	2.3.8. Gözlemediği gök cisimlerini listeler	Gökyüzünü gözlemler ve gözlemediği gök cisimlerini listeler.			
PÇ. 7	Ben ve Doğa (konum)	2.3.9. Bir yeri, konum ile ilgili temel kavramları kullanarak tarif eder.	Konun kavramı geliştirilecek, bir yeri bulunan konuma göre tarifinin yapılması çalışmaları yaptırılacak. Sağında, solunda, altında, ilerisinde, önünde, arkasında, karşısında, üstünde altına vs...			
PÇ. 7 PÇ. 8	Ben ve Doğa (çevre)	2.3.10. İnsan, doğa ve çevre arasındaki yaşamsal ilişkileri yorumlar.	İnsan, çevre, doğa etkileşimine yönelik poster, afişler hazırlama çalışmaları yapılacaktır Çevre ve doğa ile ilgili üzerimize düşen sorumlulukların, yaşamsal ilişkilerinin neler olduğu üzerinde durulacaktır	Çevreyle etkileşim		
PÇ. 5 PÇ. 8	Sağlım (güvenlik)	2.3.11. Yangın ve deprem	Okulda verilen yangın ve deprem alarmı anındaki kuralları uygulanması ile	Acil durum planı	Trafik ve Güvenlik	Problem çözme

		anında acil durum planını uygular	deprem öncesinde, deprem sırasında deprem sonrasında yapılması gerekenlerin uygulanarak gösterilmesi üzerinde durulacaktır.	Deprem		kuralların a/prosedürlerine uyma
PÇ. 7 PÇ. 8	Ben ve Doğa (çevre)	2.3.12. Kiriliğin hava, su, toprak ve insan yaşamı üzerindeki etkilerini belirler.	Kiriliğin hava, su, toprak ve dolayısı ile insan yaşamı üzerindeki etkilerinin belirlenmesi konuları üzerinde durulacak.	Yaşam kalitesi Çevre kirliliği düzensiz yapılaşma		
4. ÖĞRENME ALANI: BEN VE TOPLUM						
PÇ. 6	Ben ve Toplum (iletişim) Bireysel gelişimle de ilişkilendirilabilir	2.4.1. Çeşitli durumlarda karşısındaki kişiyle empati kurar.	Çeşitli durumlarda düşünürken empati kurmanın çözüm üretmede ve karar vermede etkili olduğu sezdirecek Karşısındaki ile empati gerektiren etkinlikler yaptırılacak	Empati		Kişisel ve Sosyal Yetkinlik
PÇ. 6	Ben ve Toplum (iletişim) Bireysel gelişimle de ilişkilendirilabilir	2.4.2. Arkadaş ve dost kavramını inceler.	Birlikte zaman geçirme, konuşma, oynama, birlikte yolculuk yapma, birbirini bağışlama, birbirine güvenme, duyarlı olma gibi özelliklere değinilecek. Arkadaşlık ve dostluk arasındaki benzerlik ve farklılıklar belirlenecek	Dostluk Arkadaşlık		Kişisel ve Sosyal Yetkinlik

PÇ. 6	Ben ve Toplum (iletişim) Bireysel gelişimle de ilişkilendirilabilir	2.4.3. Davranışlarıyla çevresindekileri etkileyebileceğini keşfeder.	iyi sınıf arkadaşlığı kurma, yeni gelenleri iyi karşılama, makul düzeyde risk alma, uygunsuz bir dil kullanmama, başkalarının görüşlerine saygı gösterme, kendi fikrini açıkça söyleme, kendini ikna etme isteyenlerle uzlaşabilme, çevresiyle uygun iletişim kurabilme ile çevresini etkileyebileceği üzerinde durulacak		Kişisel ve Sosyal Yetkinlik
PÇ. 6	Ben ve Toplum (iletişim) Bireysel gelişimle de ilişkilendirilabilir	2.4.4. İletişim kurma sürecinde nezaket ve saygı kurallarına uyar.	iletişimi kurma ve sürdürme anlamında insanların adını doğru söylemesi, nezaket ve görgü kurallarını kullanmasının önemi üzerinde durulacak.	Nezaket Saygı	Kişisel ve Sosyal Yetkinlik
PÇ. 6	Ben ve Toplum (iletişim araçları)	2.4.5. Bilgi edinme sürecinde farklı iletişim araçlarını yerinde ve doğru kullanmanın önemini açıklar.	Televizyon, telefon, telgraf, bilişim araçları vb. yerinde kullanılmasının önemi açıklanacak bu araçlardan hangi amaçlar için yararlanıldığı açıklanacak Sınıf çalışmalarını, ödevlerini yaparken bu araçlardan yararlanmanın yolları açıklanacak...	iletişim aracı	iletişim ve Bilgi Teknolojileri Yeterliliği
PÇ. 6	Ben ve Toplum (aile)	2.4.6. Aile ve yakın akrabalar arasındaki ilişkileri yorumlar.	Aile içi yardımlaşmanın önemi, aile bireylerinin bir birine destek vermesi üzerinde durulacak. Akrabalar ve akrabalık dereceleri tanıtılacak	Anne Baba Kız Kardeş Erkek Kardeş Dede	Kişisel ve Sosyal Yetkinlik

			Aile ağacı oluşturulacak	Nene Hala Amca Dayı Teyze Kuzen Yeğen	Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık	
PÇ. 11	Ben ve Toplum (ülke kültür)	2.4.7. Ülkesinin başlıca kültürel özelliklerini tanır	Doğal güzellikleri, tarihi yerleri, yemekleri, oyunları, yöresel el-ışlı vb. konulara değinilecek Müze ziyaretleri, sergi ziyareti, konser katılım sağlanacak			
PÇ. 11	Ben ve Toplum (kültür)	2.4.8. Kültürüne özgü gelenek ve görenekleri fark eder.	Gelenek ve göreneklerimiz neler olduğuna değinilecek Gelenek göreneklere uyma ve bunlara yönelik etkinlikler yaratılacak.	Gelenek/ görenek	Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık	
PÇ. 9	Ben ve Toplum (ekonomik- tutumlu olma)	2.4.9. Kaynakları bilinçli olarak kullanmanın ekonomik durumuna katkısını açıklar. 2.4.10. Parasını biriktirir.	Bilinçli kaynak kullanımı, israfı önleme gibi konulara değinilecek. Yiyecek, elektrik, su, kâğıt vb. Kaynakları bilinçli kullanmanın aile bütçesine katkısı üzerinde durulacak Cep harçlığını harcarken planlı davranma, tüketim yaparken bütçesine göre istekleriyle gerekli olan arasındaki dengeyi kurmasının gerekliliği üzerinde durulacak. Tasarruf yaparak para biriktirmenin,	İsraf Bilinçli kaynak kullanımı Aile bütçesi	Ekonomik Katılım	

PÇ. 9	Ben ve Toplum (ekonomik-tutumlu olma)	2.4.11. Tüketici haklarının önemini açıklar.	daha büyük harcama gerektiren ihtiyaçları karşılamaya imkân sağlayacağı üzerinde durulur. Parasını bilinçli kullanarak artırma, gerekirse kumbarada biriktirme üzerinde durulacak. Tüketici Hakları üzerinde durulacak. Tüketici haklarını koruma derneği ve görevine değinilecek. Hakları ihlal edildiğinde yapabilecekleri üzerine tartışılacak. Tüketici haklarının yasalarla koruma altında olduğu konularına değinilecek.	Tüketici hakları	Ekonomik Katılım	Kişisel ve Sosyal Yetkinlik
PÇ. 10	Ben ve Toplum (meslekler)	2.4.12. Toplumdaki başlıca meslek gruplarını ve işlevlerini açıklar. 2.4.13. Geçmişteki ve günümüzdeki başlıca mesleklerin işlevlerini karşılaştırır.	Farlı alanlarda çalışan meslek grupları ve bunların rol ve işlevleri üzerinde durulacak Geçmişte kabul gören mesleklerle günümüzde kabul gören meslekler arasındaki farklılıklar karşılaştırılacak	meslek		
PÇ. 12		2.4.14. Çocukların da birtakım haklara sahip olduğunun farkında olur.			Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık	Kişisel ve Sosyal Yetkinlik

PÇ. 12	Ben ve Toplum	2.4.15. Çocuk haklarının içeriğini açıklar.	Çocuk haklarının neler olduğu üzerinde durulacak		Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık	Kişisel ve Sosyal Yetkinlik
PÇ. 13	Ben ve Toplum (değerler)	2.4.16. Ülkesine hizmet etmiş sporcu ve sanatçıları tanıır.	İsimlerini ve başarılarını araştırır öğrenir		Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık	
PÇ. 11	Ben ve Toplum (yurttaşlık)	2.4.17. Ülkesinin ulusal sembollerini, başlıca yöneticilerini, başkentini ve coğrafi konumunu tanıır. 2.4.18. Ulusal gün ve bayramları kutlamak için özgün planlar yapar. 2.4.19. Dini bayramları kutlamanın toplumsal yaşam açısından önemini açıklar.	Milletini, milliyetini, dinini, bayrağı, milli marşı yönetim şeklini, başbakanın adı, cumhurbaşkanının adı, kimlik kartı, başkentini, ülkenin harita üzerinde gösterimi, ada oluşu vs gibi konulara değinilecek. Yakın çevredeki diğer ülkelerle farkları kıyaslama üzerine etkinlikler yapılacak. Sevgi, barış, vatanseverlik, kültürel değerleri koruma ve geliştirme üzerinde durulacaktır. Ülkesinin ulusal sembolleri, dünyadaki yeri, yöneticileri, başkenti ile ilgili temel bilgiler üzerinde durulacak Diğer ülkelerle farklarının belirlenmesi Bayrağı'na ve İstiklâl Marşı'na neden saygı gösterilmesi gerektiği üzerinde durulacak Millî bayramları kutlama amacıyla hazırlık yapma çalışmalarına yer verilecek	Ada Ulusal sembol	Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık	Kişisel ve Sosyal Yetkinlik
PÇ. 8	Ben ve Toplum	2.4.20. Toplum içinde	Farklı kültürdeki insanlar, sosyoekonomik	Kültür	Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık	Kişisel ve Sosyal Yetkinlik

PÇ.11	Toplum/ (etkin vatandaşlık)	farklı kültürlerin ve sosyo-ekonomik düzeye sahip bireylerin olduğunu fark eder.	düzeyleri farklı olma, durumları üzerinde durulacak.	Eşitlik Ön- yargı	Etkin Vatandaşlık	Sosyal Yetkinlik
PÇ. 6 PÇ. 8 PÇ. 11 PÇ. 12	Ben ve Toplum Bireysel gelişimle de ilişkilen- dirilir.	2.4.21. Toplum içinde yaşamının gerektirdiği davranışları kazanır	Örneğin tiyatro oyunu izlerken sessiz olunması, cep telefonunun kapalı olması, trafikte kurallara uyma, birbirinin sırasına saygı gösterme, deniz kenarında, piknik alanında çevreyi temiz tutma vb futbol veya spor karşılaşmalarında küfretmeme, toplu taşıma araçlarında (otobüs vs.) kurallara uyma saygı gösterme	Görgü kuralı	Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık Trafik ve Güvenlik	Kişisel ve Sosyal Yetkinlik
PÇ. 14	Ben ve Toplum (lider)	2.4.22. Kıbrıs Türk toplumu liderlerini ve ülkesine hizmetlerini açıklar.	Liderlerin (Dr Fazıl Küçük, Rauf Raif Denktaş), toplumların yaşantılarını nasıl değiştirdiğini açıklayarak, geçmişte ve günümüzde Türk toplumuna lider olan kişiler hakkında araştırma yapar.		Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık	Kişisel ve Sosyal Yetkinlik
PÇ. 14	Ben ve Toplum (lider)	2.4.23. Atatürk ilke ve devrimleri çerçevesinde Türk ulusunun sahip olduğu hak ve özgürlükleri inceler.	Atatürk'ün önderliğinde Türk milletinin sahip olduğu hak ve hürriyetleri araştırır.	Atatürk devrimleri	Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık	

DÜZEY: 3. SINIF						
1. ÖĞRENME ALANI: BİREYSEL GELİŞİM						
Program çıktı ilişkisi	Konular	Öğrenme Çıktıları	Açıklama	Temel Kavramlar	Ara Disiplinler	Beceriler
PÇ. 1 PÇ. 2	Bireysel Gelişim	3.1.1. Kişisel özellikleri açısından kendini değerlendirir.	Kişisel özelliklerini tanıyarak olumlu benlik imgesi geliştiren bireyin kendini değerlendirme süreçleri ele alınacaktır. Kişisel özellikleri açısından güçlü veya geliştirilmesi gereken yönleri değerlendirilecek Kendini tanıtırken, kişisel görüşlerini ve tercihlerini ifade ederken, başkalarının görüşlerine ve tercihlerine saygı gösterilmesinin önemi üzerinde durulacak.	Yetenek Dış görünüş (fiziksel özellik) Karakteristik özellik Kuvvetli (güçlü) yön Zayıf yön (Geliştirilmesi gereken yön olarak alınmalıdır) Öz- eleştiri		Kişisel ve Sosyal Yetkinlik Problem Çözme, Okuryazarlık
PÇ. 1 PÇ. 2	Bireysel gelişim	3.1.2. Kişisel imajını oluşturmada etkili olan faktörleri keşfeder. 3.1.3. Kişilik özelliklerine uygun bir imaj geliştirir.	Kendine uygun bir imaj oluştururken karar verme sürecini etkileyen faktörler üzerinde durulacaktır. İsteddiği şekilde kendine uygun bir imaj oluşturmaya yönelik çalışmalarını gerçekleştirecektir. (kendi saç modeline karar vermesi, kıyafetlerinin seçmesi, müzik tarzı, spor vs) Karar vermesini etkileyen faktörlerin neler olduğu nelerden etkilendikleri/veya etkilenmedikleri	Öz- İmaj Karar verme		Kişisel ve Sosyal Yetkinlik, Problem çözme

PÇ. 1 PÇ. 2	Bireysel gelişim	3.1.4. Gerçekleştirebileceği kısa ve uzun süreli amaçlarıyla ilgili planlar yapar.	<p>üzerinde durulacak. (Aile/arkadaş/öğretmen tv/ reklam/internet./bilgisayar oyunu vb.) Kendi yeteneklerinin ve yapabileceklerinin farkında olması, motivasyonunun, isteğinin, arzularının, duygularının kişisel imajını oluşturabilmesi için alt basamaklar niteliğinde olacağı unutulmamalıdır.</p> <p>Hedeflerine ulaşmak için yapacağı planlar üzerinde durulacak Amaçını gerçekleştirmeye çalışırken karşılaşılabileceği eleştirilere açık olması, Amaçlarına ulaşabilmek için kişisel olarak çaba harcaması, Kaybetme veya başarısız olma olasılığını göze alarak, yenilikleri deneme cesareti göstermesi ve bundan zevk alması konuları üzerinde durulacak. Kısa ve uzun vadede amaç ve hedeflerine nasıl ulaşacağını tanımlar. (Bir aşamalı veya iki aşamalı kısa vadeli plandan uzun vadeli plana geçiş) .... Yaparsa .... Elde edilecek Kişisel tercihlerini belirlerken hangi nedenlerin etkili olduğunu, onun tercihlerini etkileyen durumların neler olduğunu fark etmesi sağlanacak.</p>	Planlama Kısa vadeli amaç Uzun vadeli amaç	Kişisel ve Sosyal Yetkinlik Problem çözme Eleştirel ve Yaratıcı Düşünme
----------------	------------------	--	---	--	--

PÇ. 1 PÇ. 2	Bireysel gelişim	3.1.5. Farklılıkların bireye olan katkılarını değerlendirir.	Farklılıklara sevgi ve hoşgörü ile yaklaşılması üzerinde durulacaktır. Birbirinden farklı özelliklere sahip olan arkadaşların yaşamımıza yaptığı olumlu katkılar üzerinde durulacaktır. (Farklı gelişen ve/veya farklı sosyal ve ekonomik gruplardaki kişilerle birlikte yaşamının güzelliğini fark ederek onlara karşı ön yargısız davranışlar sergiler) Arkadaşlarıyla birlikte neler başarabilecekleri üzerine tartışılacak (Birlikte vakit geçirme, konuşma birbirlerine güvenme, paylaşma, yardım etme, herkesin farklı özelliklerinden yararlanma gibi katkılar vb.)		Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık	Kişisel ve Sosyal Yetkinlik, İşbirliği
PÇ. 1 PÇ. 2 PÇ. 3	Bireysel gelişim (Güvenlik)	3.1.6. Tehlikeli, istismara açık durumlara baş etme yollarını ortaya koyar. 3.1.7. Kendi vücut bütünlüğünü koruyacak güvenlik önlemlerini uygular.	Kendi vücut bütünlüğünü koruma yolları üzerinde durulacaktır. Tehlike, tehlikeli durumlar, hoş gitmeyen durumlar ve bunlarla başa çıkma yolları üzerinde durulacaktır. Oyun ortamının düzenlenmesine ve güvenlikle ilgili düşünüp karar verilmesi, hem kendini hem de arkadaşlarının güvenliğini koruması ve bu yönde sorumluluk üstlenmesi üzerinde durulacaktır. Kendi vücut bütünlüğüne zarar verebilecek durumlara karşı güvenlik	Güvenlik Tehlike istismar	Trafik ve Güvenlik	Problem Çözme

				durumlarını uygulaması üzerinde durulacak. (Trafikte; emniyet kemeri bağlama, emniyet kemeri bağlama, elini kolunu taşıma içerisinden dışarıya çıkarmaması okulda okul bahçesindeki güvenlik kurallarına uyması oyun parkı kurallarına uyma, merdivenleri kullanma; evde bıçak, maket bıçağı, ilaçlar vb.)				
PÇ. 1 PÇ. 2 PÇ. 3	Bireysel gelişim (etik) Ben ve Toplumla da ilişkilendirilebilir.	3.1.8. Yakın çevresinde etik kurallara uyan bireylerin davranışlarını analiz eder. 3.1.9. Etik kurallara uymadığında ortaya çıkabilecek sorunlara çözüm önerileri getirir.	Yaşamın her alanında etik davranışlar sergileme ve bunu yaşam biçimi haline getirme durumları üzerinde durulacak. Günlük yaşamında etik değerlere nasıl uyulur? Uyulmama durumları? Alınabilecek önlemler vb.	Etik davranış Güvenilir Dürüst Söz vermek	Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık	Kişisel ve Sosyal Yetkinlik Eleştirel ve Yaratıcı düşünce		
2. ÖĞRENME ALANI: SAĞLIĞIM								
PÇ. 4 PÇ. 5	Sağlığım (güvenlik)	3.2.1. Acil yardım numaralarının insan yaşamı açısından	Acil durumlarda hangi kurum ve kişilerden yardım alınabileceği ve bunların iletişim numaraları üzerinde durulacaktır. 155, 112, 199, 177 ...	Tehlike Vücut bütünlüğü Acil durum	Trafik ve Güvenlik	Problem Çözme		

PÇ. 4 PÇ. 5 PÇ. 8	Sağlığım (güvenlik)	3.2.2. Acil yardım numaralarını kullanır 3.2.3. Acil bir durumda ulaşabileceği yakın çevresindeki kişilerin iletişim bilgilerinin edinir.	3.2.4. Düzeyine uygun temel ilk yardım tekniklerini uygular.	Acil yardım numaraları, hangi durumlarda arandıkları ve bu numaraları gereksiz yere meşgul edilmemesinin önemi üzerinde durulacaktır. Acil yardım numaraları hangileridir. Hangi durumda hangileri aranmalıdır. Gereksiz meşgul edilmemelidir. Acil bir durumda ulaşılması gereken kişinin (Anne, baba, abi, abla, velisinin) adını telefon numarasını ve adresinin bilinmesi üzerinde durulacaktır.	Trafik	Trafik ve Güvenlik	Problem Çözme
PÇ. 4 PÇ. 5 PÇ. 8	Sağlığım (hijyen)	3.2.5. Hijyen kurallarına uyulmadığında ortaya çıkabilecek sorunları belirler. 3.2.6. Temel hijyen kurallarına	3.2.5. Hijyen kurallarına uyulmadığında ortaya çıkabilecek sorunları belirler. 3.2.6. Temel hijyen kurallarına	Basit yaralanma durumunda yapılacak olanlar üzerinde durulacak Kanayan bölgeye baskı uygulanması, çarpma durumunda ağrı olan bölgeye buz konması gibi... İlk yardım esnasında hijyen koşullarına dikkat edilmesi konuları üzerinde durulacak. Kişisel hijyenin önemi üzerinde durulacak. Kişisel hijyen deneyimleri, hijyenik yemek yeme alışkanlığı, giyinmede temel beceriler geliştirme ve giysilerini koruma, dişlerini düzenli fırçalama ve koruma, el yıkama, vücut temizliği, diş bakımı gibi hijyen kurallarına uyulması gerektiğini	Kişisel hijyen	Trafik ve Güvenlik	Problem Çözme

			gerekçeleri ile savunması, uymayanların uyması için önerilerde bulunması üzerinde durulacaktır.			
PÇ. 5	Sağlığım	3.2.7. Yaşam biçimi ve beslenme ile vücut organlarını koruma arasındaki ilişkileri saptar.	Organları korumada yaşam tarzı ve beslenmenin önemi ile ilişkilendirilecek	Trafik ve Güvenlik		
PÇ. 5	Sağlığım (beslenme)	3.2.8. Sağlıklı bir yaşam için dengeli beslenme, uyku, dinlenme ve fiziksel etkinliklerin önemini belirler.	Sağlıklı yaşam için dengeli beslenme, uyku, dinleme, fiziksel aktivite ve spor yapmanın önemine değinilecek	Sağlık Beslenme Dengeli beslenme Fiziksel aktivite		
PÇ. 5	Sağlığım (beslenme)	3.2.9. Büyüme ve gelişme açısından sağlıklı besinler tüketmenin önemini açıklar. 3.2.10. GDO'lu ve	Gıdanın özellikleri, kategorileri (karbonhidrat, protein, yağlar, vitamin, su ve mineraller) GDO'lu yiyecekler ve hormon gibi beslenmemizi olumsuz etkileyen faktörlerin yaşamımıza etkilerine değinilecek.	Gıda/besin GDO Hormon	Trafik ve Güvenlik	

			hormonlu yiyeceklerin sağlık üzerindeki olumsuz etkilerini açıklar.				
PÇ. 5	Sağlığım (beslenme)	3.2.11. Sağlıklı beslenme ile sağlıklı beslenme arasındaki farkı ifade eder. 3.2.12. Beslenmede denge ve ölçünün rolünü takdir eder	Kendi beslenme alışkanlığının ölçülü ve düzenli olma durumu tartışılacak. Dengeli beslenme için gerekli olan besinleri tanımlayarak, beslenmenin büyümeyi performans ve gelişmeyi nasıl arttırdığı üzerinde durulacak	Sağlıklı beslenme Sağlıksız Beslenme Büyüme Gelişme	Trafik ve Güvenlik		
PÇ. 5	Sağlığım (beslenme)	3.2.13. Yiyecekleri hijyen kurallarına uygun olarak hazırlar.	Yiyeceklerin hijyen koşullarına uygun olarak nasıl hazırladığı üzerinde durulacak.	Hijyen Bakteri	Trafik ve Güvenlik		
PÇ. 5	Sağlığım (beslenme)	3.2.14. Besin maddeleri alırken göz önüne alınması gereken ölçütleri belirler.	Paketleme ve sunumun, raf ömrünün, reklamın, ithal veya yerli üretim olmasının fiyatının kendi tüketim davranışı üzerindeki etkilerine değinilecek.	Raf ömrü Reklam İthal ürün Yerli ürün	Trafik ve Güvenlik	Eleştirel ve Yaratıcı Düşünme	

PÇ. 5	Sağlığım	3.2.15. Vücut organlarının görevlerini açıklar.	Vücut organlarının görevleri üzerinde durulacak iç organları ve duyu organlarını korumanın önemi üzerine durulacak.	İşitme, görme, tat alma, hissetme, koklama Beyin, kalp, akciğer, mide, böbrek, karaciğer, bağırsaklar		
PÇ. 5	Sağlığım	3.2.16. Bulaşıcı hastalıkların nedenlerini açıklar.	Bakteri ve virüslerin bulaşıcı hastalıklara neden olduğun üzerinde durulacak. Enfeksiyon, bulaşıcı hastalıkların yayılma yolları açıklanacak.	Bulaşıcı hastalık Enfeksiyon (Genel olarak ve tıp dilinde bilinen enfeksiyon, bakteri ve parazitlerin insan vücuduna girecek gelişen hastalıklara denilir)	Trafik ve Güvenlik	
PÇ. 4 PÇ. 5	Sağlığım	3.2.17. Gelişmiş ilaç kullanımını	Vücuda ilaç almanın ancak doktor kontrolünde ve belirtilen dozlarda	Doz	Trafik ve Güvenlik	Sa

			insan sağlığına etkilerini saptar.	olabileceği kendi kararımızla veya doktor olmayan kişilerin önerileri ile ilaç almanın yanlış olduğu üzerine durulacaktır. Gelişi güzel ilaç kullanmanın yanlış olduğu, insanda başka sorunların oluşmasına neden olabileceği üzerine durulur	ilaç		
PÇ. 4 PÇ. 5	Sağlığım (sorumluluk) Bireysel gelişimle de ilişkilendirilebilir.	3.2.18. Ruh sağlığı ile fiziksel sağlık arasındaki ilişkileri fark eder. 3.2.19. Sağlığını koruma sorumluluğu edinmenin ruh sağlığı ve fiziksel sağlık açısından önemini açıklar	Çocuğun duygularını ifade etmesine olanak sağlamak, çocuğa acı korku ve kaygı gibi duyguların herkesin için benzer olduğu ve herkesin bunu yaşadığı, öfkesini şiddete başvurmadan ifade edebileceği. böyle durumlarda sözel çözüm üretici ifadeler kullanmaya yönelmesi gibi. Ruh sağlığının ne olduğu açıklanacak Ruh sağlığını korunması için yapılması gerekenler üzerinde durulacak Ruh sağlığı iyi bir insanın davranışlarının nasıl olması gerektiği üzerinde durulacak Ruh sağlığını korumada insanın, sevgiye ve saygıya dayalı bağlar kurmasının, eğlendirici, dinlendirici ve kişiyi geliştirici sanat, spor ve toplumsal yardımlaşma gibi uğraşlarla uğraşmanın önemli olduğu üzerinde durulacak Islak kıyafetle kalmamama, düzgün bir	Trafik ve Güvenlik	Kişisel ve Sosyal yetkinlik		

				öğle yemeği yeme, düzenli olarak uygun spor veya egzersiz yapma, ders çalışma ve oyun dengesini kurma, doğru duruşa sahip olma, cildini zararlı güneş ışınlarından korumanın önemine değinilerek farkındalık kazandırılacak.				
3. ÖĞRENME ALANI: BEN VE DOĞA								
PÇ. 7 PÇ. 8	Ben ve Doğa (duyarlılık)	3.3.1. Dünyayı paylaştığı insanlara, bitkilere ve hayvanlara karşı duyarlılık gösterir.	Yaşadığımız dünyanın geleceği için bilinçli davranışlarda bulunma gerekliliği üzerinde durulacak. Öğrenci çevreye zarar vermeyecek, koruması için mücadele verecek bitkilerin ve hayvanların doğal yaşam ortamlarının korunması ve onlara zarar verilmemesi üzerinde durulacak	Çevreyle etkileşim Sürdürülebilir çevre Doğal kaynak Geri dönüşüm	Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık	Eleştirel ve Yaratıcı Düşünme İşbirliği		
PÇ. 7 PÇ. 8	Ben ve Doğa (sorumluluk)	3.3.2. Doğal çevrenin korunması ile ilgili sorumluluklarının önemini açıklar.	Sınıf, okul, ev ve çevreye ilişkin sorumlulukları üzerinde durulacak Örnek: Ödev yapar, çevreyi temiz tutar, zamana dikkat eder, gibi		Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık			
PÇ. 7 PÇ. 8	Ben ve Doğa (çevre/duyarlılık)	3.3.3. Yakın çevresinde oluşan çevre kirliliğinin	Çevre kirliliğinin neden oluştuğunu, yarattığı olumsuzlukların neler olabileceğini açıklayarak bunun giderilmesi için öneride bulunması konuyla ilgili proje üretmeye teşvik	Çevre kirliliği Yaşam kalitesi Düzensiz yapılaşma	Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık	Problem çözme Girişimcilik Eleştirel ve		

		nedenerini belirler. 3.3.4. Çevre kirliliğinin önlenmesi için özgün öneriler getirir.	edilmesi üzerinde durulacak yaşadığı ülkede çevre kirliliği kanyakları veya nedenler üzerinde durulacak proje sunum yaptırılacak (CMC, elektrik santralleri, su arıtma atık su depolama ve katı çöp depolama vs. düzensiz yapılaşmanın, gürültünün vb. çevreye etkilerine değinilecek.			Yaratıcı Düşünce
PÇ. 7	Ben ve Doğa (doğa olayları)	3.3.5. Çevresinde gelişen doğa olaylarının insan yaşamına etkilerini açıklar	Mevsimlerin, iklimin ve diğer doğa olaylarının insan yaşamına olan etkileri üzerinde durulacak	Gece-gündüz mevsim Yağmur Fırtına Sis Deprem		
PÇ. 8	Sağlığım (güvenlik)	3.3.6. Yangın ve deprem anında acil durum planını uygular	Okulda verilen yangın ve deprem alarmındaki kurallarını uygulaması ile deprem öncesinde, deprem sırasında deprem sonrasında yapılması gerekenlerin uygulanarak gösterilmesi üzerinde durulacaktır.	Acil durum planı Deprem	Trafik ve Güvenlik	Problem Çözme
PÇ. 7	Ben ve Doğa (coğrafya)	3.3.7. Doğadaki su döngüsünü açıklar.	Doğadaki su döngüsünün açıklanması üzerinde durulacak.			
PÇ. 7	Ben ve Doğa (canlıların dünyası)	3.3.8. Canlıların ortak özelliklerini açıklar.	Canlıların ortak özellikleri üzerinde durulacak Canlılarda değişim aşamalarını ayırt			

PÇ. 7	Ben ve Doğa (canlılar)	3.3.9. Canlı varlıklar arasındaki ilişkileri karşılıklı bağımlılık açısından değerlendiren.	3.3.10. Canlıları verilen ölçütlere göre sınıflandırır.	3.3.11. Bitki ya da hayvan beslemenin insan ve doğa üzerindeki etkilerini açıklar.	3.3.12. Isıtılan maddelerin uğradığı değişimleri açıklar.	etme üzerinde durulacak Canlıların birbirlerini nasıl etkiledikleri üzerinde durulacak	
PÇ. 7	Ben ve Doğa (madde)					Canlıları sınıflandırarak, evinde bitki yetiştirmeye veya hayvan beslemeye istekli olur ve onların ihtiyaçlarını karşılamak için sorumluluk alır.	
						Isıtılan maddelerin uğradığı değişimleri gözlemler.	

4. ÖĞRENME ALANI: BEN VE TOPLUM					
PÇ. 3 PÇ. 4 PÇ. 7	Ben ve Toplum (güvenlik) Ben ve Doğayla da ilişkilendirilebilir.	3.4.1. Doğal afetler sırasında yapılması gereken işlemleri sırasıyla uyguluyor. 3.4.2. Doğal afetlerden korunmak için yeni çözümler buluyor.	Doğal afetler sırasında evinde yapılması gerekenleri, yetişkinler eşliğinde uygulayarak gösterir. Doğal afetlerden korunabilmek için çözüm yolları üretir	Trafik ve Güvenlik	Problem Çözme
PÇ. 3 PÇ. 4	Ben ve Toplum (güvenlik) Bireysel gelişimle de ilişkilendirilebilir.	3.4.3. Zorbalık ve Şiddet türlerini açıklar. 3.4.4. Maruz kalınan zorbalık ve şiddet türü çerçevesinde yapılması gereken işlemleri açıklar.	Maruz kalınabilecek şiddet türlerinin neler olduğunu düzeyine uygun örneklerle açıklaması üzerinde durulacak Zorbalık ve Şiddetin sadece fiziksel olmadığı düşüncelerin de baskı altına alınarak zorbalık yapılabileceğine değinilecek. Zorbalık ve şiddete maruz kalınması durumunda yapılması gerekenler üzerinde durulacak	Zorbalık Fiziksel/ Duygusal şiddet	Kişisel ve Sosyal Yetkinlik
PÇ. 4	Ben ve Toplum (güvenlik)	3.4.5. Dijital ortamlardaki bilgi güvenlik adımlarını uyguluyor	İnternet ortamında paylaşılması uygun olan ve olmayan durumlara değinilecek. Kimlik bilgileri, ev adresi, özel bilgileri, şifreleri, telefon numarası vb. paylaşmaması, sosyal paylaşım sitelerinde çok özel durumların	İnternet Sosyal paylaşım	İletişim ve Bilgi teknolojileri yeterliği

PÇ. 6	Ben ve Toplum (iletişim)	3.4.6. Başlıca kitle iletişimin araçlarının kullanım alanlarını belirler. 3.4.7. Başlıca kitle iletişimin araçlarının insanlar üzerindeki etkilerini saptar.	paylaşılması yer ve zaman bilgilerinin paylaşılması, internetteki oyunlar, tanımadığı kişilerden gelen aramaların cevaplanmaması gibi...) Televizyon, komedi, dergi, hikaye kitabı, video; hikaye ve tekerlemelere farklı sonlar yaratma; en sevdiği videoyu, müziği ve televizyon programını belirleme; çeşitli programların, reklamların video ve CD'lerin içeriğini keşfetme, çocuklara yönelik reklamları fark etme (reklam ve programlar arasındaki konu farklarını belirler, favori reklamları, reklamların amacı.) gibi konulara değinilecek.	Kurgu Reklam	iletişim ve Bilgi Teknolojileri Yeterliği Kişisel ve Sosyal Yetkinlik
PÇ. 6	Ben ve Toplum (iletişim) Bireysel gelişimle de ilişkilendirilebilir	3.4.8. Dostluk ve arkadaşlığa önem verir. 3.4.9. Arkadaş eksikliği durumunda bireyin yaşayacağı duygu ve düşünceleri tahmin eder.	Arkadaşlığın eksikliği durumlarda yaşanabilecek durumlar ve bunların giderilme yollarına değinilir.	Dostluk	işbirliği
PÇ. 6	Ben ve	3.4.10. Çevresini	Çevresini gözlemesi, nezaket	Nezaket	

PÇ. 8	Toplum (iletişim)	gözlemleyerek nezaket kurallarına uygun olan ve olmayan davranışları belirler. 3.4.11. Çevresiyle nezaket ve saygı kuralları çerçevesinde iletişim kurar.	kurallarına uymanın getirdiği sonuçları araştırması üzerinde durulacak. Sınıf ve okul kuralları çerçevesinde nezaket kurallarına uyması, başkalarının kişisel eşyalarına saygı duyması üzerinde durulacak iyi sınıf arkadaşlığı, yeni gelenleri iyi karşılaması, risk alması, uygunsuz dil kullanmamaya özen göstermesi başkalarının görüşlerine saygı göstermesi kendi fikrini açıkça ifade etmesi ile çevresini olumlu şekilde etkileyebileceği böylece daha çok kabul göreceği üzerinde durulacak	Saygı	İşbirliği, Kişisel ve sosyal Yetkinlik
PÇ. 6 PÇ. 8	Ben ve Toplum (iletişim) Bireysel gelişimle de ilişkilendirilebilir	3.4.12. Çevresini gözlemleyerek hangi iletişim türlerinin kullanıldığını belirler.			
PÇ. 9	Ben ve Toplum iletişim medya	3.4.13. Reklamların tüketici davranışları üzerindeki etkilerini açıklar.	Tüketim ve ihtiyaçların belirlenmesinde reklamın olumlu ve olumsuz etkileri üzerinde durulacak Çocuklara yönelik reklamlar tartışılacak. Reklamlar, ihtiyaçlar ve imkânlar arasındaki ilişki sorgulanacak.	Medya	Eleştirel ve Yaratıcı Düşünme
PÇ. 6	Ben ve	3.4.14. Empati kurma	Karar vermede sorun çözmede empati	Empati	Kişisel ve

	Toplum (iletişim empati) Bireysel gelişimle de ilişkilendirilebilir	yoluyla karşısındaki kişinin duygu ve düşüncelerini analiz eder.	kurma yeteneği geliştirilecek sınıf ve okul içi iletişimlerinde empati kurması üzerinde durulacak. Arkadaşları veya yakın çevresiyle yaşadığı sevinç hüzün kaygı endişe gibi duyguları karşılıklı yaşamaya ve hissetmeye yönelik etkinlikler yapılacaktır.	Sorun çözme Karar verme	Sosyal Yetkinlik
PÇ. 8	Ben ve Toplum (duyarlılık)	3.4.15. Toplumda engelli bireylerin karşılaştığı güçlükleri saptar. 3.4.16. Engelli bireylerin karşılaştıkları güçlüklerin ortadan kaldırılması için yeni öneriler getirir.	Engelli bireylerin toplumda var olduğunu ve onların da yaşam hakkı olduğu üzerinde durulacak Sağlıklı insanların onların durumlarını anlamaya çalışması gerektiği ve onların yaşamına engel olan durumların ortadan kaldırılması için yapabilecek üzerinde durulacak. Yaratıcı çözümler önermeleri sağlanacaktır. Toplumda engelli bireylerin karşılaştığı güçlüklerin nedenleri araştırılacaktır.	Engelli	Eleştirel ve Yaratıcı Düşünce
PÇ. 11	Ben ve Toplum duyarlılık	3.4.17. İrk, dil, din, cinsiyet, ekonomik varlık gibi kayıtlarla sınırlanmaksızın herkesin ülkesinin eşit bir yurttaşı	Bütün insanların eşit değerinde, biricik tek özel olduğu kimseye sosyal statüsü ve ekonomik gücü bakımından ayrıcalık yapılımadan davranılması gerektiği üzerinde durulacaktır.	kültür Eşitlik Ön- yargı	Kişisel ve Sosyal Yetkinlik :

			olduğunu açıklar. 3.4.18. Bireysel ve toplumsal farklılıklar nedeniyle ortaya çıkan ayrımcılıklara karşı çıkar.				
PÇ. 12	Ben ve Toplum (duyarlılık)		3.4.19. Demokratik bir toplumda iyi, dürüst ve güvenilir bir yurttaş olmanın önemini açıklar.	Demokratik uygulamaların üstünülerini okul yaşantısındaki örneklerden hareketle tartışır.	Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık		
PÇ. 5 PÇ. 8	Ben ve Toplum Bireysel gelişimle de ilişkilendirilebilir.		3.4.20. Kendi ve başkalarının vücuduna saygı göstermeyi alışkanlık haline getirir.	Hem kendinin, hem de çevresindekilerin vücut bütünlüğünün önemli olduğu üzerinde durulacak. Sınıfta, okul bahçesinde ve mahallede yaptığı tüm faaliyetlerde hem kendinin hem de başkalarının vücut bütünlüğüne zarar verici davranışlardan kaçınılması gerektiği üzerinde durulacak, örnek olaylar incelenecek.		Kişisel ve Sosyal Yetkinlik	
PÇ. 9 PÇ. 12	Ben ve Toplum (haklar)		3.4.21. Tüketici olarak mağdur olduğu durumlarda yapacağı	Tüketici Haklarını üzerinde durulacak Tüketici hakları koruma derneği ve görevinden haberdar edilecek Hakları ihlal edildiği zaman	Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık Ekonomik	Tüketici hakları	Problem Çözme

		başvuru ve işlemleri açıklar.	yapabilecekleri üzerine tartışılacak		Katılım	
PÇ. 9 PÇ. 12	Ben ve Toplum (haklar)	3.4.22. Satın alacağı ürünün üzerinde bulunan yazı ve işaretlerin anlamını açıklar. 3.4.23. Bilinçli bir tüketici olarak bir ürün alırken izlenmesi gereken aşamaları uygular.	Ürünler üzerindeki kalite işaretlerini algılar TSE gibi ISO 9001 gibi işaretlerin ne anlama geldiğini açıklar... Bir ürünü satın alırken ihtiyacı olup olmadığı, bütçemize uygun olup olmadığı, son kullanım tarihi, garanti belgesinin olup olmadığı ürünler üzerindeki kalite işaretlerini algılama Ör: Alışveriş listesi yapma vs Fatura almanın ve saklamanın önemi	Bilinçli tüketici	Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık	
PÇ. 6	Ben ve Toplum (aile/sorumluluk) Bireysel gelişim ile de ilişkilendirilebilir.	3.4.24. Aile içindeki rol ve sorumlulukların açıklar.	Kendisi ve ailesi ile ilgili beğendiği özellikler, eksik gördüğü noktalar üzerinde durulacak. Aile bireylerinin sorumlulukları paylaşması gerektiği, kendisinin ve aile bireylerinin aile içinde ne gibi sorumluluklar alabileceği üzerinde tartışılacak Aile içi yardımlaşmanın önemi üzerinde durulacak		Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık	Eleştirel ve Yaratıcı düşünme

PÇ. 11 PÇ. 13	Ben ve Toplum (Kültür)	3.4.25. Çevresindeki kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetlere ilgi duyar. 3.4.26. Dünyaca ünlü önemli sanatçı ve sporcuları tanıır. 3.4.27. Ülkesinin tarihi ve kültürel mirasına değer verir	Müzelere gezi düzenlenecek, sergi, konser vb. katılacak. Spor müsabakasına izleyici olarak katılımı teşvik edilecek. Ülkemizin önemli sanatçılarının kimler olduğu, eserleri veya çalışmaları üzerinde durulacak isimleri ve başarıları araştırılacak, bunlar öğretilenler		Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık	
PÇ. 11 PÇ. 13	Ben ve Toplum (kültür)	3.4.27. Ülkesinin tarihi ve kültürel mirasına değer verir	Tarihi ve ören yerleri, geleneksel oyunları, yemekleri, flora ve faunasını araştırması üzerinde durulacak.	Flora Fauna	Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık	
PÇ. 9	Ben ve Toplum (ekonomi)	3.4.28. KKTC ekonomisi açısından turizm, tarım ve yükseköğretimin önemini açıklar.		Girişimcilik	Ekonomik Katılım	Girişimcilik
PÇ. 9	Ben ve Toplum (tutumlu olma)	3.4.29. Kaynakları ekonomik kullanmanın uzun vadedeki etkilerine yönelik çıkarımlarda bulunur.	Bilinçli kaynak kullanımı israf, gibi konular üzerinde durularak, kaynakları bilinçsizce kullanmanın yaratacağı sonuçların neler olabileceği gibi konulara değinilecek. Kaynakları bilinçli kullanmanın aile bütçesine katkısı üzerinde durulacak Kaynakları ekonomik kullanmanın	İsraf Bilinçli kaynak kullanımı Aile bütçesi	Ekonomik Katılım	

PÇ. 9	Ben ve Toplum (planlama) Bireysel gelişim ile de ilişkilendirilebilir.	3.4.30. Zamanını etkin planlamamanın getireceği sonuçları kestirir.	ülke ekonomisine katkıları üzerinde durulacak. Planlı olmanın önemini kavrayarak boş zamanlarını etkin bir şekilde planlamasının, yemek, uyku ders, çalışma ve oyun saatlerine uymanın kişisel başarısına etkileri üzerinde durulacak. Günlük yaşamında takvim ve saatte bağlı planlama yapmanın önemi üzerinde durulacak	Planlı olmak		
PÇ. 9 PÇ. 10	Ben ve Toplum (meslek seçimi)	3.4.31. Üretici bir birey olmanın aile ve toplum açısından önemini açıklar. 3.4.32. Meslek seçiminde göz önünde bulundurulması gereken temel noktaların farkına varır.	Aile ve ülke ekonomisinin (Tarım-turizm/egitim) gelişmesi için üretmenin önemine değinilecek Üretici bir birey olmanın aile ve toplum açısından önemi üzerinde durulacak Gelecekte, mesleğini seçerken göz önünde bulundurulması gereken noktalar sorgulanacak	Üretim Üretici Tarım turizm	Ekonomik Katılım	

PÇ. 11	Ben ve Toplum (yurttaşlık)	3.4.33. Ulusal bayramların dayandığı tarihsel olgu ve olayları açıklar. 3.4.34. Ulusal bayramları kutlamak için alternatif öneriler üretir. 3.4.35. Ülkesinin bir yurttaşı olmaktan gurur duyar.	KKTC vatandaşı olduğu vurgulanacak. Milli günler, etkinlikler, kutlamalar aktivitelere katılmanın getireceği birlik bütünlük üzerinde durulacak. Özel günlerin toplumsal paylaşımlar için önemli günler olduğu üzerinde durulacak, Millî bayramları kutlama nedenleri açıklanacak. Bayramların daha etkili kutlanması için fikir üretme çalışmaları yaptırılacak. Millî bayram günlerinin geçmişte yaşanan tarihi olaylarla ilişkileri tartışılacak	KKTC Yurttaş- vatandaşı Ülke Millî Gün	Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık	
PÇ. 12	Ben ve Toplum (çocuk Hakları)	3.4.36. Çocuk haklarının önemini açıklar.	Çocuk hakları evrensel bildirgesinin çocuklar açısından önemini açıklar, dünyada çocukların karşı karşıya kaldığı güçlükler üzerine tartışma yapılacaktır		Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık	

PÇ. 12		3.4.37. Demokrasi ilkelerinin uygulanmaması durumunda ortaya çıkacak sorunları sıralar.	Düşünce özgürlüğü, oy verme hakkı, eşitlik gibi ilkelere vurgu yapılabilir.		Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık	
PÇ. 6	Ben ve Toplum (ulaşım)	3.4.38. Ulaşım araçlarının geçmişten günümüze değin geçirdiği değişimleri inceler.	Ulaşım araçlarının geçmişten günümüze geçirdiği aşamalar üzerinde durulacak.			
PÇ. 14	Ben ve Toplum (lider)	3.4.39. Ülkesi için hizmet etmiş liderleri ve toplum üzerindeki etkilerini saptar.	Dr Fazıl Küçük, Rauf Raif Denktaş'ın liderlik ve önderlik kimlikleri Kıbrıs Türkleri ve KKTC için önemleri üzerinde durulacak		Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık	
PÇ. 14	Ben ve Toplum (Atatürk)	3.4.40. Atatürk'ün öğrenim hayatı hakkında araştırma yaparak edindiği bilgileri yazılı, sözlü veya görsel		Atatürk Devrimleri	Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık	Okuryazarlık Bilgi ve İletişim Teknolojileri Yeterliği

PÇ. 11	Ben ve Toplum	3.4.41. Atatürk'ün ulusal bir lider olarak Türk ulusuna yaptığı hizmetleri açıklar. 3.4.42. Farklı ülkelerde yaşayan insanlar hakkında farkındalık geliştirir	Dünyadaki topluluklar, ülkeler, diğer şehirler, onların yaşayış şekilleri, yemekleri, giysileri kültürleri, özellikleri, bayrakları, dilleri, önemli tarihi yerleri vb. konulara değinilerek Dünya Kültürü oluşturulmasına katkı sağlanacak.	Dünya Kültürü ve Mirası	Duyarlı ve Etkin Vatandaşlık	
--------	---------------	--	--	-------------------------	------------------------------	--

NOTLAR

Blank page with horizontal dotted lines for notes.

